

ILUSTROWANY DZIENNIK ŚLĄSKI

POLSKA ZACHODNIA

Redaktor nac.: Edward Rumun, (tel. 350-85). Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, Batorego 2 i Kościuszki 15. Tel. 308-78 i 304-26. Red. odpow.: Wilhelm Cholewa

Redakcja: Katowice, ul. Batorego 4, parter. Telefony: do godz. 18-tej 337-67 i 350-85 po godz. 18-tej 304-26 i 308-78 Rękopisów nie zwraca się.	Administracja: Katowice, ul. Kościuszki 15, ofic. II p. Telefon: 337-67, 350-85. P. K. O. Katowice 303.551. Przyjmowanie abonamentu i ogłoszeń.	Reprezentacja: Chorzów, Powstańców 21, tel. 411-38. Bielsko: wzd. Niprem 2, Tel. 36-57. Lublinie, Kilińskiego 7, I. p. Cieszyń: Stary Targ 4, II p. Tel. 1485. Rybnik, Al. 3 Maja 27, tel. 169.	Abonament z odnoszeniem do domu lub z przesyłką pocztową miesięcznie 2 zł 50 gr Przyjmują: Administracja, Reprezentacja, Poczta (listowni), Agenci i Kioski.
--	--	---	--

CENNIK OGŁOSZEŃ: za 1 m/m (1 cm - 70 m/m) na stronie tytułowej zł 1,00, w tekście zł 0,80, nekrologi do 100 m/m - zł 40,00, 100-200 m/m za 1 m/m jednolitego zł 0,80, ponad 200 m/m za 1 m/m jednolitego zł 0,50. Ogłoszenia w dziale ogłoszeniowym za 1 m/m (1 cm - 50 m/m) zł 0,50. Drobne ogłoszenia w dziale ogłoszeniowym za słowo zł 0,20 (dla poszukujących pracy zł 0,10, metryczalnie zł 0,20).

22 dni obleżenia Madrytu zakończyło się fiaskiem

PARYŻ. Agencja Havasa donosi z Madrytu, że po 22-dniowym obleżeniu Madrytu można, jak się zdaje, stwierdzić, że **TAKTYKA ZASTOSOWANA PRZEZ POWSTAŃCÓW NIE WYDAŁA REZULTATÓW.** Jak wiadomo, taktyka ta polegała na posuwaniu się klinem naprzód, celem przerwania frontu bez zwrócenia uwagi na ochronę tyłów. Otóż ofensywa zawiodła, a obecnie siły rządowe są należycie zorganizowane i rozporządzają dostateczną ilością materiału wojennego.

Tym czasem niedostateczna ochrona tyłów wojsk powstańczych umożliwiła wojskom rządowym podjęcie akcji, zagrażającej miastu Talavera. W istocie bowiem oddziały rządowe, wyruszywszy od strony Aranjezu, dotarły w okolice Talavera, pomimo wielokrotnych ataków lotników powstańczych. Jest więc rzeczą prawdopodobną, że na skutek tej operacji **POWSTAŃCY ZMIENIA SWÓJ PLAN ATAKÓW I DOKONAJĄ PRZEGRUPOWANIA WOJSK.**

WOJSKA RZĄDOWE PODJĘŁY GWALTOWNĄ OFENSYWĘ NA ROZMAITYCH ODCINKACH FRONTU ASTURIJSKIEGO. Oddziały rządowe po silnym bombardowaniu przez artylerię i lotników zajęły wioskę Valdupo. Pomimo przewagi liczebnej powstańców milicjanci posuwali się naprzód, obrzucając gęsto przeciwnika granatami ręcznymi. Oddziały powstańcze opuściły również most w Valdupo, który następnie górnicy wysadzili w powietrze przy pomocy dynamitu, przecinając w ten sposób drogę, prowadzącą z Grado do Oviedo i odcinając powstańców od ich bazy żywnościowej. Na prawym skrzydle oddziały rządowe zdobyły zajmowane przez przeciwnika pozycje na Monte de la Parre. Na odcinku Grullas wojska rządowe zajęły wzgórze Monte Cimero w okolicy wioski Grado, gdzie rezydował generał Arnada. Na odcinku Colloco Lugones oddziały rządowe zajęły przełęcz Vantanielles. Pod osłoną milicjanci dotarli aż do Cadellada. Dalsza akcja w toku.

Powstańcy przeczą doniesieniom o klęskę

SEWILLA. Gen. Queipo de Llano zaprzeczył przez radio wiadomościom oficjalnym rządu madryckiego o operacjach wojennych. Generał oświadczył, że w dalszym ciągu trwa burza i że na frontach nie zaistniały żadne zmiany. Oddziały powstańcze ograniczają się jedynie do organizowania komunikacji w zajętych obszarach.

gu Tagu piechota rządowa przeszła w kilku miejscach do ofensywy. Koła rządowe przywiązują wielkie znaczenie do akcji, prowadzonej przez wojska bałkańskie, które w ostatnich dniach osiągnęły jakoby znaczne sukcesy.

MADRYT. Jak donoszą z Gijon, rannym 27 bm.

Madryt woła o zwołanie nadzwyczajnej sesji Rady Ligi

LONDYN. Reuter donosi, że zdaniem londyńskich kół dyplomatycznych jest wysoce nieprawdopodobne, aby wniosek Hiszpanii o zwołanie nadzwyczajnej sesji Rady Ligi miał być odrzucony. Wątpliwe jest jednak, aby sesja Rady mogła się rozpocząć z początkiem przyszłego tygodnia.

dy Ligi miał być odrzucony. Wątpliwe jest jednak, aby sesja Rady mogła się rozpocząć z początkiem przyszłego tygodnia.

RADIO APARATY

Za darmo!
Każdy, kto dostarczy nam 10 klientów na aparaty radiowe otrzyma darmo 1 odbiornik radiowy, najnowszego typu
Śląski Dom Radiowy
Adam Kukulski - Katowice
3 Ma a 20, tel. 331-55 (5887)
Philips - Telefunken - Elektrit-Kosmos - Kapsch - Hornyphon - Capello

Pogoda na niedzielę

W dalszym ciągu przeważanie pochmurne mglisto i miejscami drobne opady. Temperatura bez większych zmian, słabe wiatry południowo - wschodnie i południowe.

Na kopalni „Wujek“ strajk okupacyjny

KATOWICE. Wczoraj o godz. 2 po poł. wybuchł na kopalni „Wujek“ w Katowicach strajk okupacyjny. Pierwszą zmianą po ukończeniu pracy pozostała w zmianach. Przyłączyła się do niej druga zmiana.

Srajkujący robotnicy żądają podwyższenia płac tak dla robotników akordowych jak i dla dniówkarzy.

Zwracają się oni z apelem do władz i czynników miarodajnych, by naoocnie zdecydowały się przekonać o warunkach pracy i ciężkim położeniu górników na tej kopalni.

Minister Antonescu opuścił Polskę

WARSZAWA. Wczoraj popołudniu odjechał do Bukaresztu rumuński minister spraw zagranicznych Antonescu z małżonką oraz towarzyszącymi mu osobami. Gości rumuńskich żegnał na dworcu p. minister spraw zagranicznych Beck z małżonką, wice-minister Szembek, członkowie poselstwa rumuńskiego z poselem Zamfirescu, poseł polski w Bukareszcie Arceiszewski i inni. Tym samym pociągiem odjechała do Bukaresztu grupa dziennikarzy rumuńskich z p. Anastasiu.

Pan Premier zlustrował starostów w Radomiu

WARSZAWA. Dnia 28 listopada w godzinach porannych P. Prezes Rady Ministrów i minister spraw wewnętrznych gen. Stawoj - Składkowski udali się na inspekcję do Radomia. Po przybyciu do gmachu starostwa P. Premier przejrzał księgę przyjęć interesentów i obecny był przez cały czas przyjmowania ludności przez starostę radomskiego p. Tramecourta. Dla jednego z interesentów b. więźnia politycznego P. Premier przekazał na ręce starosty pieniądze potrzebne na opłacenie półrocznego wpisu w szkole. Następnie P. Premier zwiędził bura starostwa, badając szczegółowo sprawy żałowane w referacie karno-administracyjnym i wojskowym. Za wzorowy porządek i pracę dwaj urzędnicy otrzymali gratyfikację po zł 150 każdy. Po odbyciu konferencji ze starostą P. Premier opuścił Radom, udając się do Warszawy.

Ze akcja bolszewicka w Hiszpanii nie jest odosobniona postuluje może fakt bliskiego kontaktu czynników rządowych z przedstawicielami rządu Sowietów, ujawniający się nawet na zewnątrz. Oto w pogrzebie padłego w walkach o Madryt wybitnego działacza komunistycznego Duruttiego brali udział, idąc „ręcznie w rękach“ dyktator Katalonii Companys pierwszy na prawo i generał konsul sowiecki w Barcelonie Owsiatjenko (obok niego w okularach), który, jak wiadomo, jest główną sprężyną akcji bolszewickiej w Hiszpanii.

Zderzenie pociągów pod Krasnymstawem

LUBLIN. Dnia 28 o godz. 3,26 na stacji Krasnymstaw najechał pociąg towarowy na idący ze Lwowa pociąg osobowy. Wskutek zderzenia uszkodzony został wagon pociągu osobowego, a 3 wagony pociągu towarowego zostały rozbite, 4 zaś uszkodzone.

W pociągu osobowym ranny został pomocnik maszynisty i 1 pasażer. Z obsługi pociągu towarowego odniosły rany 2 osoby. Przyczyną katastrofy było złe nastawienie zwrotnicy. Zwrotniczy zbiegl.

Włosi nie przystąpią do paktu

RZYM. Włoskie koła półrządowe postanowienie stwierdzają, że Włochy nie zamierzają przystąpić do układu niemiecko - hiszpańskiego, ponieważ układ ten uważają za uzupełniający w stosunku do porozumienia, za warunek między Niemcami a Włochami podczas ostatniej berlińskiej wizyty min. Ciano.

WŁOCHY UZNAJĄ MANDZUKUO, JAPONIA ZABÓR ABISYNI

RZYM. Ogłoszony został urzędowy komunikat o uznaniu Mandzuku przez Włochy, a imperium włoskiego w Abisynii przez Japonię.

Szlachetne likiery Karol Mutz

Oznaczone najwyższymi nagrodami
Paryż-Brno-Bologna-Nice

Strajk 10 tysięcy metalowców we Francji

MAUBEUGE. Strajk w przemyśle metalurgicznym okręgu objął około 10 tysięcy robotników. Okupacja fabryk nie jest całkowita, gdyż znajdują się w nich jedynie posterunki. Przyczyną strajku jest niepodjęcie umowy zbiorowej.

Duchowe skarby ludu śląskiego

Mowa Pana Wojewody Grażyńskiego, wygłoszona na uroczystym posiedzeniu Akademii Literatury w Katowicach dnia 28 listopada

Panie Prezisie! — Szanowni Państwo!

Słowo Śląsk wywołuje zarówno w myśli jak i w wyobraźni każdego polskiego obywatela, mieszkającego poza granicami tej dzielnicy, mnóstwo tej samej identyczny obraz, a mianowicie, że:

jest to ogromna niecka, wypełniona po brzegi węglem, nastroszona olbrzymią ilością kominów huczącą monotonnym rytmem wielkich maszyn, że jest to retorta, produkująca dobra materialne i tworząca jeden z najdonioślejszych źródeł gospodarczej siły Państwa. W tym ujęciu bardzo często zapomina się o tem, że właśnie W CIENIU TYCH WYSOKICH KOMINÓW, WŚRÓD CZARNYCH HAŁD I BRÓZD, WZNIESIENYCH I WYORANYCH REKĄ LUDZKĄ, SIEDZI POLSKI LUD O WSPANIAŁEJ TRADYCYI HISTORYCZNEJ, O PIĘKNEJ SWOJSTEJ KULTURZE LUDOWEJ I DUŻEJ AMBICJI CZYNNNEGO WSPÓŁZIAŁANIA W ZAKRESIE TYCH WSZYSTKICH WARTOŚCI, KTÓRE MAJĄ ZŁOŻYĆ SIĘ NA RZECZYWISTĄ SIŁĘ POLSKI.

A przecież już dosyć dawno temu, jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy Stefan Żeromski, kiedy zastanawiał się nad narodową tematyką, godną najwyższego natężenia poetyckiego, napisał o Śląsku co następuje:

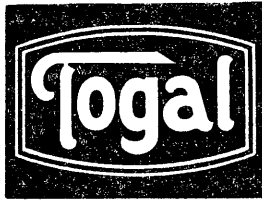
„A jeżeli to dziedziny, pączęzną starości senne, nie nega naszego artysty, to czy zajęto jego uwagę dzieło najżywsze z żywych — Śląsk? Zajmował uwagę całej kuli ziemskiej, doprowadził do stanu wrzenia zimne umysły dyplomatów, wielkopolu, panów świata, stał się kością niezgody, o którą furia wojny mogła się rozpętać, lecz artysty polskiego nie wzru-

JEDYNYM WIDOCZNYM ZNAKIEM POLSKOŚCI NA TYM TERenie BYŁ PIĘKNY ZAMKNIĘTY W ARCHAICZNYCH FORMACH JĘZYK TŁEJSZEGO LUDU.

Od zachodu szedł niechętnie nacisk niemiecki, tępiący polskość wszędzie. Mroźnymi środkami pod jego naporem został lud polski aż na przełęcze Opola. Zdało się, że lud ten, pozbawony wszelkich warstw inteligencji, nie mający kontaktu z wpływami kultury ogólnonarodowej, uległ w tej walce. Tymczasem stało się inaczej. Właśnie w momencie największego nacisku, pod koniec XIX wieku i w początkach XX dokonuje się wśród niego ten proces, który ja nazywam misterium instynktu narodowego. Z tej szarej, jednolitej masy ludowej wydobywają się na powierzchni działalności o niesłychanych, ale prostych i tak twardo brzmiących nazwi-

ze Opole. Dźwięczy na pograniczu i na Mazurach. Dziś może jest tam jeszcze piśnią nadziei, jutro może stać się hymnem triumfalnym. — Młody poeta ze Śląska O-polskiego, odpowiadając na dokonaną w ostatnim czasie zmianę wszystkich nazw polskich miejscowości, na niemieckie, tak pisze o ziemi naszej:

„Oś stąd, że obcy dźwięk litery po Tobie pisze, Ciągle jesteście przy Tobie i nasz dźwięk stysysz.

Nos przy sobie Togal! Wrazie przeziębienia, gorączki, łamania w kościach odda Ci dobre usługi Tabletki Togal stosuje się również w cierpieniach reumatycznych, artretycznych i podagrze. Togal usmierza ból i przynosi ulgę w tych cierpieniach.

O Ziemi! Słowem polskim miłośnie otulona, Umilowana Ojczywo Ziemi, bądź pochwalona.

I dlatego właśnie, że w historii zmagania o duszę polską na Śląsku, rola rozstrzygająca przypada i przypadnie jeszcze wiecei dla naszej mowy, ten temat dzisiejszego posiedzenia Akademii ma swoje znaczenie i wymowę.

Ale przecież przyjechaliście również Państwo po to, aby dać wyraz zewnętrzny szacunku dla artystycznej twórczości Śląska, by zaznaczyć przez to poświęcenie, że w osiągniętych już dorobku naszej literatury głos Śląska ma swoją wagę gatunkową.

Kiedy swego czasu — pisząc o śląskim poecie kowalu Juliuszu Ligoniu — zastanawiałem się nad charakterem naszych śląskich pieśniarzy, to doszedłem do następującej syntetycznej oceny: W dziejach narodowego odrodzenia Śląska nie spotykamy ludzi bytkolitych. Na niwę wychodził się wycieńczony sercem i duchem, ałimocni wolą, głębokim ukochaniem głoszący ideałów i wiarą, że o słuszną sprawę walczą. Przypominają nie raz swą strukturą psychiczną tych rybaków z nad jeziora Genzarzet, co to wyszli na polów dusz.

skach, jak twardy jest ten lud, działacze którzy z głębi jego duszy wydobywają poczucie narodowe. I tak wśród największego ucisku ze strony państwa niemieckiego, idzie coraz potężniejszy coraz bardziej bojowo nastrojony ruch narodowy, obejmujący coraz większe zastępy ludności, a kończący się ostatecznie

W NAJPIĘKNIEJSZEJ MANIFESTACJI DUCHA POLSKIEGO, JAKĄ SĄ NIĘWĄTPLIWE TRZY POWSTANIA ŚLĄSKIE, BĘDĄCE NAJBARDZIEJ LUDOWYMI RUCHAMI ZBROJNYMI W POLSCE.

Nakreślona w tych kilku słowach geneza procesu uświadomienia, tworzy ten odrębny ton w dziejach polskiej tradycji, który należy podkreślić i wydobyć na powierzchnię, a która godna jest zainteresowania naszej literatury, a także całego polskiego społeczeństwa.

Dobrze się stało, że Polska Akademia Literatury postanowiła jedno z swych posiedzeń odbyć w Katowicach, i że jako tematy obrała mowę polską, oraz postać ks. Bończyka, jednego z najlepszych naszych śląskich poetów ludowych.

Zapamiętaj nazwę superheterodyny Philipsa, która zdobyła rekord pomocy dzienia

Jeżeli byśmy szukali porównań, to mogliśmy powiedzieć, że LUD ŚLĄSKI W WIELKIEJ ZAWIERUSZE DZIEJÓW BYŁ JAK TEN BÓR, NA KTÓRY SZŁY NAWAENICE, ALE KTÓRY OSTAŁ SIĘ DLATEGO, BO ZAWSZE SZUMIAŁ TĄ SAMĄ POLSKĄ MOWĄ.

W cudownym polskim słowie wyrażał swe uczucia i myśli. Z nim łączyl wszystkie radości i smutki. Słowo polskie stało się tym bastionem instynktu narodowego, który miał w całym blasku objawić się w narodowej pracy i w powstaniach.

Ta piękna mowa polska dzisiaj szumi daleko hen poza granicami Państwa aż po

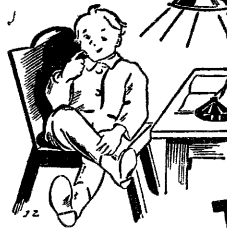
DLATEGO TEŻ I W POEZJI NASZEJ NA ŚLĄSKU ŁĄCZY SIĘ HARMONIJNIE PROSTOTA FORMY Z BEZPOŚREDNOŚCIĄ UCZUCIA I MYŚLI.

Jednymu z nich i to najwybitniejszemu, poświęcone jest dzisiejsze posiedzenie. Pisał kiedyś o jego poezji Kraszewski w sposób następujący: Poezja jego, to jak „kawal rudy, w której złoto przeswieca, a ładun najkunsztowniejszy poemat mowy, cudnie rymowany, wycieczny, wylepszony, wyperfumowany, wydamamentowany, nie zrobił na nas tego wrażenia, co te śląskie obrzaki ks. Bończyka.

I dlatego, że tak jest, trzeba mówić w Polsce:

Dobre światło przy nauce

ulatwia pracę, poprawia słupnie i chroni oczy dziecka przed koniecznością przedwczesnego używania szkieł. Żarówka

TUNGSRAM

z D wskrętnym D rukiem cechowana w D ekolumenach.

doje do 20% więcej światła przy niezwiększonych kosztach zużytego prądu.

ŚLĄSK TO NIE TYLKO OLBRZYMA RETORTA DOBR MATERIALNYCH, ALE TO KRAJ O PIĘKNEJ TRADYCYI HISTORYCZNEJ, O PIĘKNEJ KULTURZE REGIONALNEJ, UJAWNIONEJ W TANCU, RIEŚNI, STROJACH, OBYCZAJACH, JEZYKU I SWOISTEJ NA PRAWDE WARTOŚCIOWEJ LITERATURZE.

W latach 1919, 1920 i 1921 lud śląski z własnej woli z bronią w ręku walczył o wolność, walczył o organiczną łączność z narodem, walczył o to, by być panem i gospodarzem tej ziemi. Jesteśmy dumni z tego, żeśmy do wspaniałego dorobku walk niepodległościowych dorzucili własny czyn żołnierski, a dzisiaj w poczuciu własnej wartości,

FRAGNIEMY CZYNNIE WSPÓŁZIAŁAC W BUDOWIE NOWEJ, MŁODEJ POLSKI, TEJ POLSKI, O KTOREJ ZIŚCZENIE MODLIŁ SIĘ KONRAD Z WYZWOLENIA.

Z takimi myślami i uczuciami witam Szanownych Panów, członków Polskiej Akademii Literatury, imieniem całej polskiej ludności Śląska.

Witając Was zaś, chciał bym to przemówienie zamknąć słowami zmarłego już u-

MEBLE najtaniej, najdogodniej jak zawsze W ŚLĄSKIEJ CENTRALI MEBLI Katowice, ul. Francuska 1 róg M. Piłsudskiego i piętro 5923

czonego i współtowarzysza pracy na Śląsku, Teodora Tyca, który tak napisał: „Polakość Górnośląska nie jest pióropuszczem uczuć wiotkich i powiewnych, jest ona wynikiem długiej doby, płynącej w pracy i uczciu. Śląsk nie jest krajem smutnych zamczysk, ani smugliwych estandarów spłowiaych — jest krajem dnia dzisiejszego, w większej jeszcze mierze krajem jutra.

Obraz przedstawia kobiety w tradycyjnym stroju, z napisem: Rządzący postanowił ewakuować z Madrytu milion kobiet i dzieci. Obraz przedstawia przenoszenie dobytku mieszkającego do innej, bardziej bezpiecznej miejscowości.

USTA POKRĘTNE, CERA GŁADKA TO CEBIB A KREM I POMADKA

Alcja Belcikowska

W rocznicę Powstania Listopadowego

Ażby ocenić należycie znaczenie Powstania Listopadowego w dziejach Polski porzoborowej, należy zapoznać się chociażby wajogólniejszym tylko, z tem historycznym, na którym rozgrywały się pamiętne wypadki 1830—31 roku.

Zżyli jeszcze w pamięci wspomnienia światłości wolnej Rzeczypospolitej.

Zżywi byli świadkowie wydarzeń ostatecznych: Rany, zadane C. zryżnie, krwaływ nieprzerwanie. A były to wydarzenia wielkiej miary, wydarzenia, które głoszonym echem odbiły się w całej Europie, w świecie całym. Z jednej strony — Konfederacja Barska, wiekopomne dzieło Konstytucji Majowej, Insurrekcyja Kościuszkowska, Lekcyja Dąbrowskiej i kampanja napoleońska, z drugiej — Targowica i rozbiory Rzeczypospolitej.

Utworzono przez Napoleona w r. 1807 t. zw. Królestwo Warszawskie, już w osiem lat później, bo w roku 1815, rozdzielone zostało pomiędzy Prusy, Austriję i Rosję. Największą część rozdarłej Rzeczypospolitej pod nazwą „Królestwa Polskiego“ znalazła się pod berłem cara Rosji, Aleksandra I, który, jak głosiła Konstytucya, był dziedzicznym królem Polski. Pełnomocnikiem cesarzem w Warszawie został senator rosyjski Nowosilcow, człówek orzekujący i mściwy mowawizyca Polski i Polaków.

Wzwelezionej beramha Konstytucyjna Księstwa Warszawskiego wzmoocniła rozbudzone nadzieje na lepszą przyszłość. Już wkrótce jednak okazała się rozbieżnością pomiędzy słowem a czynem: w nieszczesnym Królestwie Polskim zaczęły się rządy samowoli i bezprawia.

Gdy po śmierci Aleksandra I wstąpił na tron Mikołaj I, prześladowania i represje wzrosły niemiłosiernie z dnia na dzień.

Ożywiona walkę z zaborcami prowadził liczne stowarzyszenia i związki patriotyczne, jak Wolnomularstwo Narodowe i Towarzystwo Patriotyczne z Walerjanem Łukasińskim na czele, Związek Wolnych Braci Polaków, Towarzystwo Płomątcyjne z Adamem Mickiewiczem i Tomaszem Zanem na czele (przekształcone później na Towarzystwo Promienistych, a wreszcie w inne Towarzystwo Filarów).

W tych warunkach powstał spiszek powstajęcy w grudniu 1830 roku, w Szkole Podchorążych, już pod bokiem Wielkiego Księcia Konstantego, brata cesarskiego, a zarazem naczelnego dowódcy wojsk polskich. Na czele spisu stał Piotr Wysocki, oficer i poeta.

Gdy spiszek wzrósł w siłę i znaczenie, obejmując coraz szersze grono osób cywilnych i wojskowych zarówno w stolicy, jak i na prowincji, — spiszkowcy postanowili przystąpić do dzieła. Ostatecznym ich celem było wyzwolenie narodu, w pierwszym

jednak rzędzie pragnęli rozbroić wojska rosyjskie i skoncentrować wojska polskie.

Powstanie rozpoczęło się w dniu 29 listopada 1830 roku. Aczkolwiek sam jego początek nie był zbyt udany, pożoga walki zbrojnej o Polskę ogarnęła w szybkim tempie coraz większe masy i coraz szersze terytory.

Wkrótce powstanie przekształciło się na regularną wojnę polsko-rosyjską, po obu bokach stronach walczyły wojska regularne. Pierwszym wodzem wojsk powstańców był general Chłopiński, po nim ks. Michał Radziwiłł, następnie Skrzyniecki, wreszcie Henryk Dembiński.

Powstanie objęło poza Królestwem Polskim, całą wschodnią część Rzeczypospolitej: Litwę, Ruś, Podole, Wołyń i Zmudź.

W bitwie pod Sioczkiem, w której general Dwernicki odniósł świetne zwycięstwo, kolejno następowały zwycięstwa i klęski. A więc: zakończona klęską walka o slynną „Oszynkę Grochowska“, gdzie ciężko rannym został general Chłopiński, zwycięstwo pod Wawrem (gdzie Skrzyniecki rozgromił wojsko general Dybicza), zwycięstwo nad Ignaciem (Pradziwiskim), klęska pod Ostroleką, gdzie w krwawych walkach dziesięciokrotnie został sławny pułk czwarty z Boguślawskim na czele.

Podobnie przedstawiały się dzieje walk powstańczych na wschodzie Rzeczypospolitej, gdzie zwycięstwa i klęski były naprzemiennie udziałem powstańców.

Nastąpił wreszcie kulminacyjny moment powstania — atak Moskwa! na Warszawę.

Stożka broniła się bohatercko przeciwko przeważającym dwukrotnie prawie siłom wroga. Na Woli, przedmieściu Warszawym, walczył rozpaczliwie stary general Kosiński, bohatercki uczestnik kampanji napoleońskiej, inwalida bez nóg; potraciwszy wszystkie żołnierzy, sam tylko bronił powierzony sobie placówki; wreszcie zginął, zakurty ty bombami.

Utrata Woli pociągnęła za sobą kapitulację Warszawy.

Znaczenie powstania listopadowego w dziejach Polski porzoborowej było ogromne. Jeżeli zwążymy, że powstanie Kosińskowskie miało miejsce jeszcze przed ostatecznym rozbiorem Rzeczypospolitej, a Legion Dąbrowskiego nie ogarnęły swym ruchem narodu — powstanie 1830/31 roku było faktycznie pierwszą zbrojną walką narodu o niepodległość w czasach porzoborowych.

Trzydzieści lat potem, gdy nowe powstanie t. zw. Styczniowe (22 stycznia 1863 roku) ogarnęło ziemie zaboru rosyjskiego — wzorowano się na tradycjach powstania listopadowego.

Pomimo bowiem nieudolności wódzów powstania którzy nagolę nie posiadali wiary w zwycięstwo, powstanie Listopadowe przekazało następnym pokoleniom zastrępow bohaterów, których świetlane postacie pozostały symbolem miłości Ojczyzny w najgłębszym tego słowa znaczeniu.

Warszawa, w Listopadzie 1936 r.

W każdą rocznicę Powstania Listopadowego w Warszawie odbywa się defilada Podchorążych, ubranych w mundurzy historyczne.

zadzajcie bogu! Jus... ERIK GOLDBLASSER

Na marines e

Gdyby żył Bończyk

Wzorasz się „Nowiny Codzienne“ pismo polskie; wychodzące na Śląsku Opolskim przynoszące pod powyższym tytułem takie refleksje:

„Wielki poeta górnoślęski, ks. Norbert Bończyk, znalazł należne mu miejsce w literaturze polskiej. Fakt ten napawa nas Polaków w Niemczech a szczególnie lud polski na Śląsku Opolskim tym większą radością — dumą, że ks. Bończyk pochodził z naszych szeregów, był synem ludu z Bytomskiego.

Był to poeta ludowy. Dzięki współdziałaniu z ludem i dla ludu śląskiego stworzył takie poematy, jak „Stary Kościół Miecchowski“ i „Góra Chelmska“. Poda nimi napisał wiele mniejszych, choć nie mniej doskonałych utworów.

Jeśli mało znanym faktem, że poeta napisał jeszcze jeden wielki poemat, który podobno miał być doskonałym w opracowaniu i potężnym w treści. Niestety, rękopis zniknął bez śladu. Jakim sposobem? Nie wiemy, ale w broszurze Jacka Kędziora, wydanej w r. 1918 w Opolu, znajdujemy kilka słów o zaginionym utworze:

„Było to podczas ostatniej choroby ks. Bończyka, gdy go ktoś z znajomych odwiedził przy łóżu bolesci. Opowiadał ks. Bończyk z wielkim zapalem, iż w ostatnich latach napisał wielki poemat na szerokim 110 polskim, który miał być lepszy od „Kościola Miecchowskiego“ i od „Góry Chelmskiej“. Zyczył sobie bardzo i pragnął, aby go mógł oddać jak najprędzej do druku. Niestety, nie zdołał już tego wykonać, śmierć nieublagana go zabrała. Wykonać ostatniej woli ks. Bończyka był ks. Schirmelsen, któremu ks. Bończyk przez całe życie szczerze ufał. Ks. Schirmelsen, domyślając się, że ks. Bończyk z poematem swoim się wykrywał i że nikomu o nim nie powiedział, pozwolił sobie na taki żart, iż ostatni ten, może najcenniejszy utwór swojego konfrotura gadał się przeprosił.“

Co powiedziałby ks. Bończyk, gdyby żył jeszcze i zobaczył swoje ukochane rodzinne Miecchowice? — Niewątpliwie pochwaliby swoich ziomek, którzy w jego miejscowości rodzinnej nadal pielęgnują ducha narodowego. Ale nad jedynym oonajmiejsej palakbju.. Urzędowo „Miecchowice“ dać nie istniejący urzędowo istnieje dziś nazwa niemiecka. Jednak powiedziałby największy poeta górnoślęski do swego ludu: „Miecchowice nie zginęły. Żyją będą jako Miecchowice w moim pomocnie i na waszych ustach. Bóg żaden pendzel nie zamaluje waszego polskiego żywego słowa.“

WITOLD POPRZECKI.

Zła droga

POWIEŚĆ KRYMINALNA.

— Możliwe — odparła krótko Mela. — Chciałabym nawet, żeby tak było. Przynajmniej miałabym jakąś pocchę po tym wszystkim, co mnie spotkało. — To widzę, że pan przyjaciel dość energicznie się do nas bierze...

— Ach, tak! — rzekł Slupianek. — Więc to dla mnie była przygotowana ta bomba, która tu wybuchła... Tu widzę z tego, że pana przyjaciel dość energicznie się do nas bierze...

W tej chwili do biura wszedł Kacprzak. Wszedł, stanął i popatrzył na Melę. Patrzył długo, a twarz coraz bardziej rozjaśniała mu się szerokim uśmiechem.

Mela zrozumiała, że Kacprzak myśli o tych czasach, kiedy to częścię się zdarzało, że policja zatrzymywała ją, aresztowała i t. p. Rozesała się również, po czym witać się z Kacprzakiem rzekła: — Może to nie pierwszy raz, ale to był ten najprzykrejszy...

Slupianek spojrzal na nich pytająco. — Widz pan — wyjaśniła — pan komisarz Kacprzak pamięta takie czasy, kiedy to Michala Zubra częścię zamykano. Teraz mu się to przypomina.

— Nic podobnego — oburzył się Kacprzak. — Tylko, widzi pan, nie trzeba się przejmować byle czym, bo ot i po co? Otrzymał okazję, że ten, kogo pan gonit — to wcale nie jest Winter.

— No, tak — bąknęła. — Ale i tego wartoby złażyć. On tu podłożył bombę z zegarem do samochodu pana nadkomisarza Slupianka...

Slupianek uśmiechnął się: — Oho! N-edulgo zacznie pan być agentem! Już pan zaczyna inaczej patrzeć na swoje obowązki. — Winterem — zwrócił się do Kacprzaka — można pana Zubra w piekło posłać i wywáže się jak najlepiej...

— Przesada — przerwała Mela. — Jeszczem go dotąd nie złapał...

— Ale wszystko inne — dokończył nadkomisarz — robi zupełnie bez entuzjazu...

Mela zamyśliła się, a po chwili rzuciła nagle: — I to też przesada...

Slupianek ledwo rzucił na nią okiem, ale Kacprzak spojrzal przeciągle i rzekł:

Coś niecoś mówiłmy o tem, gdy pan był w Warszawie. Ciekaw jestem, czy pan pomyślał nad tem, co panu powie dziać?

— Już zaczynam myśleć — odparła Mela z pewną dozą wawy wé własné słowa.

Wieczorem Mela i Kacprzak spotkali się na dancingu.

Mela zdążyła się trochę przespać, nieco wypoczęła — wyglądała znakomicie. Mela swój „beau jour“, oczywiście, jeśli chodzi o wygląd, bo humor — pod pseudem. Myśl o tem, że jak wariatka ścięgała jak egiptopryszka, który wcale nie był Winterem — wyprawdziała ją z równowagi, nie tyle jednak, ile się spodziewała.

Była tem nawet trochę zdziwiona. — Nęchże mi pan powe — zagadnął Kacprzak, gdy już został zupełnie sam — kiedy pani przestanie tak uganąć za tym Winterem?

— Chyba n.e. przedzej, jak go złapie... — odpowiedziała bez namysłu.

— A jak go pani złapie?

— To go zastrzelę, jak psa — wycedziła przez zaciśniętę zęby.

Kacprzak wpatrzył się w nią i zamilkł. Coś chciał powiedzieć, ale zdał sobie sprawę, że za wcześnie byłoby o tem mówić. A tymczasem Mela sama poruszała ten temat.

— Panie komisarzy... ja wiem... Pan mi teraz powie, że ja nie pow-nnam zalepać się n.e.nawięca, aloprecież ten człowiek jest nie tylko sprawcą mego nieszczęścia, ale także... urwała.

— Rozumieć — podchwycił Kacprzak — ale czy pan, zadala sobie kiedy takie pytanie: coby powędział profesor Dahowski, gdyby... stanął tu między nami? Czy pani we, że on nie złożył formalnego oskarżenia na polcji o dokonany na niego napadzie?

— Chyba nie dlatego, że przebaczył Winterowi? Kacprzak zastanowił się.

— O to... nie podejrzewam go. Ale... może nie chciał do starań policj. dorzucać pretensyj o własny krzywdę, co jednak... dość dobrze o nim świadczy. Wtedy pan, może pani go lepiej znała, może pan. sobonażeczy to wytłumaczy, ale ja myślę... że profesor... nibybył zadowolony z tej zemsty.

Professor...

— On tak samo nazywa go, jak ja: w myślach — przemknęto przez głowę Meli. Zamyśliła się tak, że niezauważyła, jak do sąsiedniego stolika przysiadł się jakiś młody człowiek.

W tej chwili Kacprzak pochylił się do jej uchata — Kto jest ten młody człowiek, który się tak pan przygląda?

Mela obejrzała się i zobaczyła Grzędzińskięgo. Młody człowiek poderwał się z miejsca i skłonił grzecznie. Odsklonila mu się z uśmiechem.

(Ciąg dalszy nastąpi)

W siedzibie konferencji panamerykańskiej

Buenos Aires — miasto pełne bogactw i użycia

W dniu 1 grudnia otwarta zostanie w Buenos Aires konferencja panamerykańska z udziałem prezydenta Roosevelta i na krótki okres czasu oczy całego świata zwrócą się na stolicę Argentyny. Uwaga całego świata zatrzyma się na jednej z najpiękniejszych stolic Ameryki. Liczącej 2 i pół milio-

nicy i gęstszymi odczuła ona silnie skutki depresji światowej. Cała bowiem struktura ekonomiczna kraju zależała aż do czasów kryzysu od zdolności nabywczych krajów importujących zboże i mięso, a przemysł wówczas był bardzo słabo rozwinięty. Co zmuszało Argentynę do importu na wielką skalę produktów przemysłowych. Dopiero ostatnio, dzięki reformom bankowym, w sferowym i finansowym, które umożliwiły konsolidację finansów publicznych, dzięki zarządzeniom różnym, centralizacji fiskalnej i konwersji długów zarówno wewnątrz kraj jak i zewnętrznych Argentyna zdążyła się wywyższyć z kryzysu. W roku bieżącym, do raz pierwszy budżet wykazuje nadwyżkę dochodów, a oredzie prezydenta republiki Justo, wygłoszone na otwarciu parlamentu pełne jest optymizmem.

Optymizm ten udziela się szerokim masom, które chcą zapomnieć o widmie jedyna i w spokoju ducha wakacyi. Buenos Aires jest rajem wodnym, a mieszkańcy jego gromadnie uciekają z dżudnego miasta nad morze, na brzeg La Platy, lub na szczególnie faworyzowaną przez modę delte na La Pla-

PRZED ANGINĄ
chroni

ANAGOT

DR. A WANDER, S. A. KRAKÓW

na mieszkańców, a rozłożonej na przestrzeni większej od 7-milionowego Londynu, u ujścia rzeki, mierzącej na wysokości Buenos Aires 10 km szerokości. Miasto, to łaczno bogactwo i rozmach metropolii północnej z ciepłym temperamentem życiem Południa. Małe śliczne domki z eonki kolonialnej, która dla modelu Argentyny jest średniowieczem, a cza się tu z ozornymi drapaczami chmur, a waskie i ciemne uliczki sąsiednia z wysadzałymi „avenues“ wysadzanymi palmami. Najdłuższą ulicą jest Rivadavia, która posiada 15 000 domów, ale najbardziej uczęszczaną jest Florida — duża i waska ulica, na której wysokie domy zostawiają nad głowami tłumnie zalegających troluarzy przechodniów tylko wąski pas nieba. Słońce, które tylko z rzadka się tu przodostaje, oświetla jeden z najbarwniejszych widoków na świecie, o „widoku hałaśliwym“ — Wszystkie rzeczki tu widziame wycynajął hales: reklamy świetlne są zarazem i dźwiękowe — wielkie głosniki wystawowe ogłaszają o wyprzedzeniach w wielkich magazynach i nawołań orzechodniów, z domów wolvwają deszcz muzyki. Placow granolowe implifikatory oddane zostały na usługi czyszcicieli butów i frwziarów. Niepoślednia rola w oedimie symfonii ulicy odgrywa sprzedawca gazet, którzy silą głosu nie ustępują swym europejskim kolegom.

Argentyna posiada znakomite rozwinięta prasę. Rzady uwadają, wielkie fortuny znika. moda zmienia się bezustannie a wielkie dzienniki argentyńskie trwają. Redakcje największych pism, jak „Nacion“, „Prensa“ i „Razon“ są olbrzymimi mrowiakami, w których pracują tłumy reporterów, fotografów, urzędniów i stenotypistek. Redakcje te są jednocześnie fabrykami, bibliotekami, biurami i ministerstwami, a w wielkim kole wiecznych przemian, jakim są kraje Ameryki łacińskiej, stanowią one najbardziej stała instytucja. Pisma te są bardzo bogate a niedzielny numer „Prensa“ wraz z rozmaitemi rodzajami dodatkami daje czytelnikom 42 metry kw. tekstu.

Argentyna była jednym z pierwszych krajów, które dotknął kryzys. Jako kraj rol-

niczy i gęstszymi odczuła ona silnie skutki depresji światowej. Cała bowiem struktura ekonomiczna kraju zależała aż do czasów kryzysu od zdolności nabywczych krajów importujących zboże i mięso, a przemysł wówczas był bardzo słabo rozwinięty. Co zmuszało Argentynę do importu na wielką skalę produktów przemysłowych. Dopiero ostatnio, dzięki reformom bankowym, w sferowym i finansowym, które umożliwiły konsolidację finansów publicznych, dzięki zarządzeniom różnym, centralizacji fiskalnej i konwersji długów zarówno wewnątrz kraj jak i zewnętrznych Argentyna zdążyła się wywyższyć z kryzysu. W roku bieżącym, do raz pierwszy budżet wykazuje nadwyżkę dochodów, a oredzie prezydenta republiki Justo, wygłoszone na otwarciu parlamentu pełne jest optymizmem.

Optymizm ten udziela się szerokim masom, które chcą zapomnieć o widmie jedyna i w spokoju ducha wakacyi. Buenos Aires jest rajem wodnym, a mieszkańcy jego gromadnie uciekają z dżudnego miasta nad morze, na brzeg La Platy, lub na szczególnie faworyzowaną przez modę delte na La Pla-

ECHO

wierność i czystość oddzwania — selektywność daleki zasięg — oszczędne zużycie prądu

ECHO Inkusowy 2-lamp. na pr. zm. 2-lamp. na pr. zm. b. wydajny taki sam lecz na prąd stały 3-lampowy bateryjny

NA 10 LAT po zł 21.— po zł 17.— po zł 19.50 po zł 16.—

Sprzedawca w większych sklepach radiowych

Państwowe Zakłady Tele- i Radiotechniczne
w Warszawie

wnych klęsk gospodarczych. Teraz zwłaczka, gdy nadchodzi najgorętszy na południowej półkuli okres — zima, wszyscy przyjazd narwyższego dostojnika Stanów Zjednoczonych dyplomaci, wysocy urzędnicy, posłowie, reporterzy.

RADZĘ JEDYNIIE PUDER ŚNIEG TATRZAŃSKI

UPIEKŠZA, MATUJE, UDELIKATNIA i CHRONI CERĘ

FALKIEWICZ - POZNAŃ
FABRYKA PERFUM I KOSMET. ZAL. 1911 R. W. PARYŻU

Sen,
który trwa 25 lat

Z Johannesburga w Afryce południowej do noszą o niezwykle wypadku przebudzenia się po 25 latach ze snu katalaptycznego. W roku 1911 zmarł w pobliżu Johannesburga młody farmer afrykański, Narzeczona jego, 20 letnia Anna Swanepell, na wieść o zgonie ukochanego, zemdlała i zapadła w sen. Mimo zabiegów najlepszych lekarzy nie udało się chorej przywrócić do przytomności. Dopiero, w bieżącym roku, po 25 latach chora przebudziła się zmarle.

Anna Swanepell sędziła po przebudzeniu, że żyje jeszcze w 1911 roku. Z największym zdziwieniem em dowiedziała się o przemianach zaszłych w międzyczasie na świecie. Lekarze otaczają chorą największą troskliwością, aby uchronić ją przed nowymi wstrząsami. Między innymi pod różnymi pozorami odmawiają podania jej łastrza nie chcąc aby chora, która w czasie 25 letniego snu zupełnie oszławiła, a która mimo to wterzy, że ma wciąż jeszcze 20 lat, zobaczyła naczonę spuszczenia, jakie chora i choroby wywołują w jej urodzie, z której kiedyś stygnęła na całą okolicę.

SZKOŁA MALARSTWA prof. B. OLSZEWSKIEGO

ul. Plebiscytowa 1, II p. Zgłoszenia o godzinie 12 i 7

Gdy Paderewski grał sonatę księżycową

W ostatnich dniach polska prasa amerykańska przyniosła tłumaczenie ciekawego reportażu korespondenta „Times’a“, Thurstona Facculey’a z Londynu o pobycie Ignacego Paderewskiego w wytwórni filmowej w Denham, w Anglii.

Jak wiadomo, największy pianista świata jest zdecydowanym wrogiem muzyki mechanicznej i dopiero po długoletnich nęganich zgodził się zagrać dla radia, a ostatnio dla przekonać i przyjął propozycję występu w filmie dźwiękowym, który przekazuje pokoleniom jego fenomenalną i dziś już wprost legendarną grę.

Paderewski zagrał do filmu p. t. „Sonata księżycowa“. Naturalnie zagrał za fortepianem a nie przed obiektywem. Wyręczył go w tym, t. j. w akcji filmu, jego sobowtór, aktor irlandzki Edward Kennedy. Korespondent „Times’a“ zapewnia, że Paderewski zaprzyjaził się ze swym „stand in“, a widok ich obydwu wywoływał niemal sensację w Denham. Podobno odbywali długie spacery, trzymając się stale pod ręce.

zrozumieć konieczności zapalenia oświetlających „Jupiterów“. Oto co pisze „Times“: „Wreście wyperwowadomano Mistrzowi, że do filmowania silne lampy są niezbędne i że bez tego wogóle się nie obejdzie“. „Lothar Mendes, reżyser, który zawsze witał Paderewskiego przy samochodzie, — siedział z Mistrzem do sali, w której nagrywa się dźwięki. Tam Mistrz grał różne utwory po wiela razy, abyby uchwycić właściwą siłę dźwięku i oddać muzykę jak najdokładniej. Gdy rezultat był osiągnięty, Mendes prowadził Mistrza na filmową scenę.“

Co zagrał Paderewski w tym filmie? No, przede wszystkim, zgodnie z tytułem obrazu Beethovena sonatę cis-moll (księżycową) Liszta II-gą rapsodię węgierską, Chopina: polonez (zapewne As-dur), Schuberta im prompu (również nie podano tytułu) i swo, własny, sławny menuet. Z reportażu nie wiadomo, czy Paderewski zagrał całą sonatę czy tylko jej najistotniejszą część — pierwsze adagio.

Warto tu dosłownie przytoczyć opis pracy Ignacia Paderewskiego w wytwórni, w dość typowej poelszczyźnie tłumaczenia:

„Przez sześć tygodni Paderewski przyjeżdżał niemal codziennie do Denham. Ze względu na jego sędziwy wiek, stało zdrowie, ut-

żono sprawy tak, abyby Mistrz pracował tylko w godzinach popołudniowych. Przybywał więc do wytwórni po obiedzie i pozostawał do kolacji, unosząc ze sobą atmosferę cichego majestatu i etykiety starego świata, co było tak niezwykle dla wytwórni. Mistrz zawsze uprzejmie kłaniał się każdemu od najwzrostszych do najmłodszych, a sam sposób podawania, naprzód tułowia w ułonie, był czymś, co już w dzisiejszych czasach rzadko się spotyka. Ale Mistrz robił zawsze wszystko, abyby otoczenie czuło się przy nim swobodnie.“

Jeszcze jest ta historia z... tułowiem! Ale jednak przytoczony fragment jest o tyle ciekawy, że pozwala na poznanie wielkiego szacunku, jakim wszyscy otaczają wielkiego muzyka.

Paderewski ma pewne przyzwyczajenia i słabości, od których nie odstąpił również w wytwórni angielskiej. Podobno jest bardzo przywiązany do swego stroicielea i... kresla. Według zapewnienia Facculey’a, stroiciel Paderewskiego stale mu towarzyszył, zawsze przysiedził razem z swym panem do wytwórni i asystował w czasie koncertu. Również wielką wagę przywładuje Paderewski do swego kresla, które zostało specjalnie akustrowane pod jego osobistym kierunkiem jeszcze wiele lat temu. Kresło to jest dobrze zabezpieczone w towarzystwie ubezpieczeniowym i odbywa z Paderewskim wszelkie podróże artystyczne. Mebel ten jest dość cieżki: ma bardzo wysokie oparcie a do-

koła siedzenia długie frenalde. Kresło waży 50 funów i ma specjalną pakę, na której widnieją... nalepki wszystkich krajów, gdzie Paderewski odbył koncerty. Nie trzeba doawać, że kresło znalazło się teraz w Denham. Wielej ludzi mają swoje dziaćwata. Chociaż, jeżeli idzie o kresło przy fortepianie, trzeba wiedzieć, że sposób siedzenia przy instrumencie odgrywa dla pianisty bardzo wielką rolę, że przyzwyczajenie się do kresła jest prawie dla każdego pianisty niezmiernie ważne, a chwilowy brak takiego stalego mebla niejednokrotnie wpływa ujemnie na wykonanie programu.

Ostatecznie mniejsza o stroicielea, kresło i frenalde. W reportażu T. Facculey’a uderza nas wiele co innego: Akcentowanie miaru i szacunku, jakim otaczają w Anglii naszego wielkiego muzyka. Czy ten fragment reportażu nie świadczy o tym?

„Pewnego popołudnia w sierpniu pochyłona postać Mistrza ukazała się w wejściu do wytwórni filmowej w Denham. Wysiadał Mistrza z samochodu i wszedł do sali, gdzie nawet król nie mógłby spościwać się swopanielszego i radośniejszego przyjęcia.“

Ignacy Paderewski, dziś 76-letni stary wyjechał ze swego zamieszka w Riond, by jeszcze raz zagrać dla całego świata, tym razem przez jeden z najcudowniejszych wynalazków dzisiejszego dnia, raz jeszcze rozlaświł imię Polski i raz jeszcze zabudzić podziw dla swej wielkiej aszuki.

Ze śląskich kopalń i hut

Zagadnienie skrócenia czasu pracy pozostaje w dalszym ciągu aktualne

Przed kilku dniami doniosła prasa o ważnych postawieniach Rady Ministrów. Manowicie przyjęty został projekt ustawy, wedle której w wypadkach spowodowanych koniecznościami państwowymi i gospodarczymi Rada Ministrów będzie mogła skrócić czas pracy w górnictwie i przemyśle. Skrócenie to może być wprowadzone w dniu i tygodniu pracy w stosunku do norm ustalonych w przepisach o czasie pracy.

Postanowienie to załatwia CZĘŚCIOWO

Postulat górników, wysunięty ostatnio przez Sen. r. Mówimy częściowo, gdyż nie skracamy norm czasu pracy, nie mówimy wyraźnie, że zmniejsza się ilość godzin dziennie czy tygodniowo będzie stosowana w pracy górniczej. Mówi tylko ogólnie o prawie skracania czasu pracy, warując je wypadkami, spowodowanymi przez konieczności państwowe i gospodarcze.

Rozumemy, że inaczej stać się nie mogło. Sprawa bowiem skrócenia czasu pracy i jej oddziaływanie na życie gospodarcze, na koszty wytwórczości nie została dostatecznie przepracowana, nie zostało zbadane jej znaczenie dla poszczególnych gałęzi produkcji.

Niemniej jednak zagadnienie skrócenia czasu pracy

POZOSTAJE W DALSZYM CIĄGU AKTUALNE.

Nie tylko z socjalnego punktu widzenia. Powtarza się ono stale we wszystkich wypracowaniach świata pracy, rozważają je socjologowie, coraz częściej glosy ekonomistów przechylają się na stronę zwolenników ograniczenia czasu pracy.

Jest prawdą, że jesteśmy bardzo silnie związani z rynekami międzynarodowymi, że w dobre zrozumiałym interesie, przede wszystkim w interesie naszej pracy, nie chcemy tych nici zrywać. Jest pewne, że nie możemy sobie pozwolić wobec tego na podrożenie naszego produktu, szukającego szturmu dla siebie rynku. Podniesienie kosztu ponad granicę, umożliwiłoby wprowadzenie wyrobu na rynki, oznaczaloby niewątpliwie szkodę dla gospodarstwa i dla społecznego życia.

Inne jest jednak zagadnienie, czy skrócenie czasu pracy musi koniecznie i we wszystkich gałęziach produkcji podnieść cenę produktu. Czy usprawnienie organizacji produkcji, potaniecie kosztów pośrednictwa itp. nie może i nie powinno być w parze z reformą czasu pracy i zrekompenzować wzrostu kosztu robotniczy? Czy w rzeczywistości nie nastąpi zwiększenie produkcji na skutek zaoszczędzenia sił pracownika?

Wiele nasuwa się w związku z tym pytań, na które nie podobna z całą pewnością odpowiedzieć.

Dlatego wydaje nam się, że nie powinno się zanadbać gruntownego rozpatrzenia całego zagadnienia.

Co jest czynnikiem radiofonizacji?

Głównym czynnikiem rozwoju radiofonizacji są doskonałe odbiorniki dające niezwykłe możliwości radiotechniczne, gdyż dawniejsze aparaty o małym stosunkowo zasięgu, względnie nawet średnie, nie dawały tych atrakcyjnych efektów jak nowoczesne aparaty.

Tę rolę w dziedzinie radiotechniki spełnia TELEFUNKEN, to nieograniczony zasięg przenoszenia i w każdej chwili z kontynentu na kontynent, i łączenie się w ledwie sekundzie ze stacją oddaloną od siebie o tysiące kilometrów — oto niewątpliwie „królowa” radiowa, której trudno się oprzeć. Najnowsze „gwiazdy” radiowe królowej produkcji TELEFUNKEN — „Premier”, „Lord”, „Wysokrate” lub „Magnat” to przecież źródło energii i radości radiolubnych, niezastąpione i nie wyzerpane, wciąż żywe i tryskające dźwiękami spławem i muzyką całego świata. Warto zaiste być radiolubnym, mieć taki cudowny aparat. To jest rzeczywiście maksimum, co w ogóle może dać nam. Nowe superheterodiny TELEFUNKEN tak krótko, oznacza nie o zwiększenie radiolubności, dla swoich niedoścignionych zalet, zostały nagrodzone złotym medalem na niedawnej Wystawie Radjowej w Warszawie i one to naszym zdaniem przy czyniają się głównym mierzem do zwiększenia zaletów entuzjastów radiolubni, (o)

kości zagadnień i skutków związanych ze skróceniem czasu pracy —

BEZ UPRZEDZEŃ, BEZ BOJAŹNI I BEZ ZWŁOKI.

Byłoby bardzo wskazane, by rząd powołał do życia komisyjną ankietową, która wzorując się na prawach ankietowych z r. 1917, w określonym czasie rozważyłaby i zbadała w poszczególnych działach przemysłu, na miejscu w fabrykach, możliwości zastosowania krótszego niż obecnie czasu pracy, możliwości większego przez to zatrudnienia pracowników, słowem gospodarzy i społecznego wpływ zmian w czasie pracy.

Prace takiej komisji dałyby rządowi obiektywny obraz, wszechstronną ocenę zagadnienia, słowem — podstawowy materiał do decyzji. Upewnniliaby także szeroką opinię publiczną o istotnych możliwościach reform społecznych, przekonały sferę przemysłową i świat pracy o najlepszej woli, oraz o konieczności takiego czy innego załatwienia sprawy.

Wydaje się, że nie powinno się tu niczego zanadbać, by osąd szeroko umotywowany trafił do przekonania wszystkim.

Powraca z tą sprawą zasadnicza a wielka, zawsze idea —

SPRAWIEDLIWOŚCI.

Jeśli budowa wielkości polskiej ma przeniknąć wszystkich i stać się dumą każdego człowieka, jeśli wielkość ma zdobyć warunki rozwoju przede wszystkim — w człowieku, idea sprawiedliwości przepoić musi wszystkie funkcje życia. Nie wystarczy przyjąć jakiś najpiękniejszy program społeczny, nie wystarczy zaprzysiąc wszystkie jego formule. Bo sprawiedliwość głoszona przez jednych monopolistów może łatwo stać się brzęcząca niesprawiedliwością, krzywdą „nowymi zbrodniami”.

Sprawiedliwość obiektywna i wszechstronna, zrozumiana i odczuta przez każdego stać się może fundamentem, na którym w Polsce Niepodległej urastać będzie Polska Wielka.

Muszą tedy egoizmy jednostkowe i grupowe ustąpić przed nakazami sprawiedliwości.

EGOIZM I CIASNOTA POJĘĆ KAPITAŁIZMU MUSZĄ SIĘ DO TEJ WYMAGU W PIERWSZYM RZĘDZIE ZASTOSOWAĆ,

by robotnik i pracownik umysłowy mógł się przedzierzgnąć w współtwórcę powszechnego dobra, w współtwórcę szczęśliwego i dumnego ze swego tworzywa.

Nikt nie ma wątpliwości, że rząd gen. Sławoj - Składkowskiego po tej własnej drodze. Wierzymy, że i w omawianym zagadnieniu dalszej reformy, dotyczącej czasu pracy, znajdzie sposób wszechstronnego oświetlenia sprawy i przekonania wszystkich, kogo należy, o konieczności przyjęcia z tego oświetlenia orzeczeń.

SZCZYŁ DOKONAŁOŚCI!

STEREOFONICZNY PHILIPS SUPER 456
 07 WYSOKIENNYCH OBWODACH
 Do nabycia w firmie: 5840
A. Kobzda
 Mysłowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 16

Sprawy bielskich pracowników handlowych

26 b. m. odbyły się u p. inspektora pracy w B.elsku pertraktacje Zw. pracowników umysłowych z przedstawicielami kupców w sprawie umowy zbiorowej dla pracowników handlowych, zatrudnionych na terenie Bielska-Białej. Po dłuższej dyskusji przedstawiciele kupców wyrazili zgodę na zajęcie stanowiska co do przedłożonego przez związek projektu umowy, oświadczając ze swej strony, że wysunął również projekt umowy zbiorowej. Następnie przedstawiciele kupców zgłosili wniosek o zezwolenie na o-

twarcie składów w t. zw. „srebrną”; „złota” niedziela przed świętami Bożego Narodzenia. Na zadanie kupców przedstawiciele związku nie zgodzili się, wobec czego p. insp. pracy zezwolił kupcom na otwarcie składów tylko w t. zw. „złota” niedziela, w czasie od godz. 13 do 18 z tym, że pracodawcy zatrudnionych w tę niedzielę pracowników wynagrodzą osobno, w myśl ustawy o czasie pracy. W dniu 27 bm. toczyły się dalsze pertraktacje w analogicznej sprawie u p. inspektora pracy w Białej.

Trudna sytuacja robotników hut „Siemianowice”

Dnia 28 b. m. sekretarz Zw. Metalowców ZZZ p. Bajdur i przewodniczący rady zakładowej hut „Siemianowice” (dawniej Szellera) p. Roman Szwałd interweniowali u zastępcy naczelnika woj. Wydziału dla Przemysłu i Handlu dr. Kulczyckiego oraz u zastępcy komisarza demobilizacyjnego p. inż. Seroki w sprawie przykrych stosunków panujących w tej hucie. Mianowicie od 6 lat robotnicy hut pracują tylko co drugi miesiąc, a ostatnia poprawa, jaką obserwujemy w hutach cynku, bynajmniej na los robotników hut „Siemianowice” nie wpływ-

nia korzystnie. Tymczasem zakłady Hohenlohego w Welnowcu muszą sprowadzać z zagranicy wypróżnioną rudę (blendę), jakkolwiek huta „Siemianowice” mogłaby zakładowi tym dostarczyć blendy wypróżnionej. Huta „Siemianowice” zatrudnia 311 robotników. Tak p. dr. Kulczycki, jaki inż. Seroka przyrzekli sprawę przychylnie rozpatrzyć. Niezależnie od tej interwencji, Zw. metalowców ZZZ interweniować będzie w interesie robotników hut „Siemianowice” u P. Wojewody dr. Grażyńskiego już w najbliższych dniach.

Szybkość i wysokość lotu ptaków

Jeden z angielskich miesięczników naukowych donosi o ciekawym dowiedzeniu pilota angielskich linii lotniczych „Imperial Airways”. Spotkałszy ciągną jaskółkę nastawił na motor na maksymalną szybkość 250 kilometrów i próbował przegonić jaskółkę. Godzinny wyciecz zakończył się zwycięstwem ptaków, gdyż samolot lecący z szybkością 250 km na godzinę został daleko za jaskółkami, które leciały, nie wyciągając się z bytności.

Stwierdzono, że niektóre ptaki podzwrotnikowe ma osiągać szybkość, dochodzącą do 350 km na godzinę odbywała przy tym przeloty bardzo długie, bo dochodzące do 500 km.

Również i wysokość lotu ptaków jest dość znaczna, Pospolita wrota, tak pozornie oczędziała, potrafi wzbijać się na wysokość ponad 1700 me-

trów, czajki wzbijały się do 2800 metrów, jaskółki zaś lecą najczęściej na wysokości 3500 metrów. Sławny ornitolog Wallaston który urządził specjalną stację obserwacyjną w Himalajach, widział niektóre gatunki ptaków na wysokości 6000 metrów.

HUMOR.
 PO KUPIECIO. Kupiec (telegrafuje do grotnicy): „Nietymczasem wysłał i wagonu jela. Jeli dobre, przysłać czek!”
 Grotnica (telegrafuje): „Proszę przysłać czek. Jeli dobry, przysłać jela.”
 W OGRODZIE ZOOLOGICZNYM. — Patra, Stauu jak tomu trygryziowi mienią się oczy. Raz ma czerwone, to znów zielone.
 Długo na klasce jest napis, że to jest trygryz bengalski.

Nie zwlekaj!
 Jeszcze dzisiaj kup parę OVOMALTYNY. Jej działanie odżywcze i wzmacniające uodowodni Ci odrazu, że

OVOMALTYNA
 Dra WANDERA
 jest niezbędną dla utrzymania zdrowia i radości życia.
 Wszędzie do nabycia. Najekonomiczniejsza puszka ½ kg.

Sto szczyrów na jednego mieszkańca
 Nie do pozazdrożenia jest sytuacja mieszkańców dawnego Jekaterynosławia, obecnego Dniepropietrowska, stolicy okręgu zaporożskiego. Miaso to posiada największą z wszystkich miast sowieckich ilość szczyrów. Jak obliczyły statystyki na każdego mieszkańca, których Dniepropietrowsk liczy 190,000, w tym 120,000 żydów — przypada 100 szczyrów. Nie ma domu, który nie byłby dotknięty tą plagą. Szkodliwe gryzonie, rozmnażające się z nieprawdopodobną szybkością, przebywają tysiącami w spichrzach i magazynach, niszcząc zapasy żywności. W walce z tą plagą zastosowano wszystkie środki. Z rozporządzenia miejscowego sovietu nie gąszono na ulicach i w mieszkaniach światła nocą, chłując w ten sposób przeproszę szczyry. Wytresowano specjalną psy do łowienia gryzoniów, zarządzono masowe zakładanie trucizny. Wszystkie te środki okazały się daremne. Zrozpaczeni mieszkańcy, którym dokuczliwie stworzenia nie dawały chwili spokoju, wyłoniły specjalny komitet, który wszedł w porozumienie z jedną z fabryk gazów trujących.
 W najbliższych dniach zarządywo będzie w Dniepropietrowsku alarm gazowy. Na znak dany przez syreny fabryczne, wszyscy mieszkańcy miasta muszą się wypruwać do 45 godzin do namiotów, znajdujących się pod miastem. Dniepropietrowsk będzie zagazowany. Zobaczymy jak to zżoszą szczyry.

Dziesięć tysięcy trzęsień ziemi rocznie
 Zdawaloby się, że trzęsienie ziemi jest zjawiskiem wyjątkowym, tymczasem, jak się okazuje, ziemia podlega wstrząsom nietylko codziennie, lecz nawet średnio po 27 razy dziennie, t. j. ok 100.000 razy rocznie. Stwierdzono to dzięki rozruchomiu po całym świecie stacjom meteorologicznym, zaopatrzonm w przyrządy sejsmograficzne a obad wysokość tych wstrząsów nie odznacza się gwałtownością, to jednak zawsze wywierają wrażenie, gdyż nigdy nie wiadomo, czy po pierwszym wstrząsie nie nastąpią dalsze, silniejsze.

Szatan — żebrakiem
 Tłumy żebrzących są obecnie nieznośną plagą ludności, przy czym trudno poznać żebraka z bioty od zawodowego osusta. W tych dniach policja w Boguminiu na Śląsku Czeskim aresztowała żebrzącego J. Szatana z Bardziejowa na Słowaczynie. Stwierdzono, że Szatan wybrał dniennie 50—100 Kcz, „zebrak” ten posiada w Bardziejowie zagrodę rolniczą, na której gospodaruje jego żona i wynajęty parobek. Szatana aresztowano za oszustwo.

Vittorio Mussolini, najstarszy syn Duca, otrzymał wreszcie zezwolenie ojca na podjęcie się filmowi. Ma on ubrać obydwo produkcje stanowiące w przemyśle filmowym Włoch.

W Katowicach stanie gmach Instytutu Kształcenia Handlowego

Od szeregu lat Katowice walczy z trudnościami należącego pomieszczenia Instytutu Kształcenia Handlowego, w skład którego wchodziła: Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa Handlowa, Szkoła Przygotowawcza Handlowa i Miejska 3-klasowa Kooleducyjna Szkoła Handlowa ze specjalną klasą IV o kierunku ekonomiczno-handlowym, przekształcona od początku br. szkolnego stopniowo na 4-letnie gimnazjum kupieckie.

Wszystkie dotychczasowe projekty budowy osobnego gmachu z braku funduszy nie mogły być zrealizowane. Z tych powodów przystąpiono do przedyskutowania ośrodka w miejscu, gdzie Instytut będzie mógł korzystać z sali wykładowych szkół powszechnych w różnych punktach miasta.

Ponieważ taki stan hamował rozwój szkolnictwa kupieckiego i handlowego, zatem Magistrat w porozumieniu z Prezydentem Miasta Katowic postanowił wybudować osobny gmach dla pomieszczenia powyższych szkół. Na ostatnim posiedzeniu Magistrat zatwierdził ostatecznie projekt budowy celem przedłożenia go Radzie Miejskiej do uchwalenia.

Gmach ten stanie przy ul. Raciborskiej tuż obok Miejskiego Ośrodka W. F. im. Mar-

ZŁOTY MEDAL NA WYSTAWIE RADIOWEJ (MEL)
UZNAJĘCIE TYŚYŚCIE NABYWCÓW

WZDROBYL SUPER PHILIPS
STEREOFONICZNY
Do nabycia na raty w firmie
GRIMM I KAMIENSKI
Katowice, 3 Maja 23

Zebrań Zespołu Zrzeszeń Polskich

odbyło się pod przewodnictwem marszałka Sejmiku Karola Grzesika. Po zamknięciu zebrań prof. Lubos wygłosił referat na temat obrotów nalożonej. Następnie wygłosił referat na temat obrotów nalożonej. Członkiem zespołu zakwalifikowano do zwiazka ziem Zachodnich wydział kalendarzowy wykazami, kupców Polaków, z którym organizacja winna się zanozać.

Samochód w rowle.

27 bm. na szosie wojewódzkiej w Brzozowicach Kamieniu samochod kierowany przez szofera Oskara Frenzla z Katowic na skutek awarii turbin wręcił do rowu na skutek czego zderzył się z kamieniem i został uszkodzony. Sprawcą wypadku został uznany za odpowiedzialną osobą do czasu poważniejszego obrętu na całym ciele. Samochód ulecił częściowo uszkodzeniu.

Z Świętochłowickiego

Akademia kolonijalna w Chropaczowie.

Stwierzenie miejscowego Oddziału Ligi Moriskiej i Kolonijalnej odbyła się w Chropaczowie dnia 26 bm. w sali p. Bracińskiego akademii dla zaimplementowania solidarności miejscowego społeczeństwa z akcją Rządu i Ligi Moriskiej o uzyskanie kolonii zamorskich dla Polski W. Akademii wzięli udział przedstawiciele organizacji robotniczych, urzędniczych, przemysłowych, wiejskich nauczycielskich i różnych związków społecznych oraz bezrobotni Akademii zajął przez LMK p. naczelnik Przybyła referat o potrzebie kolonii dla Polski wygłosił członek LMK p. stwarzak Rudawski. Referat o pracach treścią wywołano jasno "trud" do przekształcenia zebranych kółców, daliśmy wyraz gorącym okłaskami oraz jednogłośnie uchwaleńiem rezerwowym i kaszetykiem marnarcki wojennej odrębnym przez orkiestrę miejscowego Związku Rezerwistów

Z Pszczyńskiego

Zbiórka uliczna w Pszczyźnie.

organizowana przez Komitet Zimowej Pomoce Bezrobotnym w ubiegły wtorek dała w rymikla kwotę 105,71 zł.

Wieżór literacki w Pszczyźnie.

Dni 1, 12. (wtorek) odbędą się o godz. 19.30 w auli Gimn. Państw. w Pszczyźnie wieźór literacki na dochód pomocy zimowej. Udział w tej ciekawej imprezie przeżyli pp. Adam Bunsch, Jerzy Langman, Stanisław Ligoń, Helena Półkowska, Gustaw Moretinek, Jan Wilczyński, Alfred Jesionowski. Spodziewać się należy, że Pszczyńscy i okolice tłumnie przyjdą, nie mówiąc o pierwszych gościach z Pszczyńskiego imprez.

Film na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Właściciel kina p. Wojciech Gajda sprowadził do Pszczyzny na dzień 1, 2, 3 grudnia br. film rozrywkowy ofiarując całkowity dochód z tych przedstawień na pomoc zimową dla bezrobotnych. Komitet zwraca się do Obywateli o pparcie tej akcji przez gratulacje wyżej, wyśledzenia w seansach. W dniach 28 i 29 listopada oraz 1, 2, 3 grudnia br. odbędą się przedprezady biuletów wstępu na miejsca balkonowe i miejsca s widocznieniem na biuletach daty i godziny przedstawienia.

Z życia PEOWiaków.

W ub. niedzielę odbyło się w Pszczyźnie zebrań Zarządu Kola Powiatowego Związku PEOWiaków, na którym omówiono szereg spraw organizacyjnych. M. in. zawiązano wiele wniośników weryfikacyjnych. Należy zaznaczyć, że Kolo Powiatowe rozwija w ostatnim czasie bardzo intensywną działalność, pozyskując coraz do więcej członków.

Uruchomienie nowej linii autobusowej na trasie Tychy - Mikołów - Łaziska Górne.

Z dniem 1 grudnia br. uruchamiana jest Linia Autobusowa nowa linie na odcinku Tychy - Mikołów - Łaziska Górne. Autobusy kursować będą następująco: z Mikołowa do Łazisk Górnych o godz. 7.15, 8.50, 10.50 itd. z Łazisk Górnych do Tychy o godz. 7.30, 9.30 itd. co 2 godziny do Mikołowa o godz. 19.30, 21.05, Ojdząd z Mikołowa do Tychy o godz. 7.50, 9.50 itd. co 2 godziny do godz. 19.50, 20.28 z Tychy do Mikołowa o godz. 8.28, 10.28 itd. co 2 godziny do godz. 20.28. W niedziele i święta autobusy kursować będą z Mikołowa do Łazisk Górnych o godz. 10.50, 12.50 itd. co 2 godziny do godz. 20.50 z Mikołowa do Tychy o godz. 11.50, 13.50 itd. co 2 godziny do godz. 19.50. Blizsze szczegóły na rozkładach jazdy umieszczonych na poszczególnej przystankach

Naprawa drogi Kobiór - Zgoń.

Shosa łącząca miejscowości Zgoń z Kobiórem od dłuższego już czasu nie była remontowana. Na skutek tego potworzył się na niej głębokie wyboje, uniemożliwiające komunikację. Pomimo usilnych starań nie udało się dotychczas gminie uzyskać subwencji na przeprowadzenie choćby najkonieczniejszego remontu. Jak wiadomo ostatnio Wydział Powiatowy polecił za interwencją gminom zaspnyć wyboje z dziełom czasu znalezienia funduszy na gruntowniejszy remont.

Włochi dla dorosłych w smaku
KOWALSKA
Kolekcja dla młodych uwielbianych
BOLACH GOWY

Wstrząsający wypadek na stacji kolejowej

27 bm. na stacji kolejowej w Grodzcu pod Bielską, uległ śmiertelnemu wypadkowi Stanisław Maciejczyk, lat 21 z Bierów, który odprowadzając do stacji swą narzęczoną, mająca odejść pociągami z Cieszyna do Bielska w chwili, gdy pociąg był w

ruchu zęgnął się z nią idąc z biegiem wagonów. W pewnym momencie Maciejczyk poślizgnął się, upadając pod pociąg, którego koła dosłownie go przepłowały. Po przeprowadzeniu dochodzeń złotki Maciejczyka przewieziono do kościnicy.

Święty Mikołaj się zbliża...

Każdy okres roku przynosi ze sobą pewne tradycyjne obyczaje związane z świętem w tym czasie przypadającym Ot naprzykład w listopadzie, w wigilii św. Andrzeja pamiękni sobie wróżdzy, co im przyszłość przyniesie.

Nasz mały świętek jednak najwięcej cieszy się „św. Mikołajem”. Oczywiście w oczekiwaniu, co za niespodzianki znajda nam przy łóżeczku, co też ten dobry Mikołaj nam przyniesie. A rodzice już zawczasu martwią się, jak pogościć dziecięcia „miksiński” z okrojonym obiciem iudżetem domowym, jak sprawić radość dzieciom nie wydając zbyt wiele pieniędzy. Jedną na to rada - wybrać podarki praktyczne, które w danej chwili są miłą niespodzianką, a które jednak są potrzebne i trzeba by je kiedyś kupić. Dla dziewczynki odpowiednią są roboty ręczne, pięknie narysowana serwetka, poduszka wraz z odpowiednimi przybami, album zapiski do fotografii, dla chłopców palowat,

sweter narciarski gotowy lub na miarę, portfel skórzany ozdobny, dla najmłodszych fartuszek, sukienki włóczkowe, chusteczki, drobiazgi i potrzebne do dziecięcego pokoju, laski, aktywa, talerz z pajacem lub pieskiem na szcianie.

A i aszch trzymać nie wolno, o miki także trzeba pamiętać, także się maż uczyć, czy św. Mikołaj przyniesie mu ciepłą kamizelkę, modnie wykonaną, a żonie duża adosć sprawy nowo serwetka na stoł, bogato haftowana o motywach ludowych polskiej lub obcych. Slicząwom ręcznie malowany lub talerz ozdoby, do wieszonych co dopiero pierzyczek, wiazdki wyciż, Za wszystkimi te „drobiazgami nie trzeba jednak biegać po mieście całym, bo nabyć je można i to noenie „ystronej w Spółdzielni Towarzystwa Polak p. n. „Praca Kobier”, mieszczącej się w Katowicach przy ulicy Pocztowej 6.

Wystawy skle owie dają dokładny obraz całości prae Spółdzielni.

Czas zacząć zgodną pracę w Stowarzyszeniu Kupców Polskich w Rybniku

Stowarzyszenie Kupców Polskich w Rybniku było ostatnio terenem gorszących zajęć. Nie było zebrań, któreby się odbyło bez burzliwych kłótni. Perment ten siał w stowarzyszeniu kupcy rybnicki z pod znaku Ch. D. Prus i Wilczyński. Ci dway przede wszystkim nie mogli się pogodzić z faktem, że na fotelu prezesa stowarzyszenia kupców zasiada wiecubierzmst Basista. Rozpętały więc przeciwko niemu gwałtowną kampanię, zarzucając mu niestworzone czery. Cała ta kampania rybnickich leaderów Ch. D. przedkwiło p. Basisicie spalila na panewce.

Dnia 28 bm. odbyło się w Rybniku Walne Zebranie Stowarzyszenia Kupców Polskich przy udziale prezesa Zarządu Głównego p. Jerzykiewicza z Katowic. Zebranie to odbywało się w napiętej atmosferze z powodu wyborów do Zarządu, w którym chadey nie chcieli już widzieć w roli prezesa p. Basistę, licząc na pomyślny wynik swej napaściwej kampanii. Pomyślni się jednak. Sprawozdania ustępującego zarządu wykazywały, że gospodarka w stowarzyszeniu prowadzona była wzorowo, wobec czego komisja rewizyjna prosiła zebranych o udzielenie abo-

lutorium ustępującemu zarządowi, co też przyznano. Z napięciem przystąpiono do wyborów.

Prócz kandydatury p. Basisty na prezesa, wpłynęły także kandydatury Prusa i jego przyjaciela Wilczyńskiego „wybitnego” działacza Ch. D. Wybory skończyły się jednak klęską chadeków. Obyrzmą większość głosów, bo 58 głosami na 57 głosujących wybrany został ponownie na prezesa p. Maksymilian Basista.

Przez wybór ten kupiectwo polskie w Rybniku wyrażało p. Basisicie swe pełne zaufanie i popępo kampanię przeciw jego osobie. Mamy nadzieję, że teraz nastąpi już zgodna współpraca wśród rybnickiego kupiectwa dla dobra ogólnego. Oprócz p. Basisty do zarządu weszli: p. Gliński, jako wiceprezes, Sroczyński i Darda - sekretarze, Skudrzyk - skarbnik, Elinies i Saeha - iwanicy. Komisja Rewizyjna: pp. Zotyka, Kurwaa i Szewczyk. Po wyborach zabrął głos dyrektor miejscowej Szkoły Handlowej p. Wazowski, który w serdecznych słowach złożył życzenia zarządowi i kupiectwu polskiemu w Rybniku.

Wyroki skazujące w procesie „Wanderhundu” w Tarn. Górach

W sobotę, po przeszło tygodniowej przerwie - wznowiono w Tarnowskich Górach rozprawę w Sadzie Okręgowym przeciwko szkodliwemu nielegalnemu organizacji „Wanderhundu”. Przemawiał kolemo oskarżeni, którzy w ostatnim głowie prosili o uwolnienie, względnie łagodny wymiar kary. Następnie przewodniczący trybunału zamknął rozprawę, zapowiadając ogłoszenie wyroku na godz. 13 popołudniu.

Po przerwie przewodniczący ogłosił wyrok, mpcą którego sad skazał dwóch z poróród oskarżonych Helmuta Horna i Eryka Freyera po dwa i pół roku więzienia, osnuu oskarżonych a mianowicie Koderysz, Ślązka, Slezoka, Bulę, Polaka, Romańskiego, Kwiatkowskiego i Botego po półtora roku

wiezienia, dziesięciu oskarżonych skazano po roku więzienia, siedmiu po osiem mieścię, a siedmiu na umieszczenie w domu poprawcy. Siedmiu oskarżonych sad uwolnil.

Rozprawa przeciwko członkom „Schwarze Hand” odbędzie się w Chorzowie

Prokuratura Sądu Okręgowego w Katowicach wygotowała już akt oskarżenia przeciwko siedemnastu członkom wyrotowej organizacji niemieckiej „Schwarze Hand”, która została zlikwidowana w wyniku dochodzeń przeprowadzonych przez władze bezpieczeństwa przeciwko członkom Narodno-

Słaski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach ogłasza wpis na

Kursy galanterii skórzanej

Początek i kursu w piątkowych dniach - grudnia 1936 r.

Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich bliższych informacji udziela do dnia 30 listopada br. sekretariat wyżej wymienionego Instytutu, mieszczącego się w gmachu Śląskich Techniczncch Zakładów Naukowych w Katowicach, przy ul. Krasińskiego 3, pokój nr. 15 (tel. nr. 335-37) w godzinach urzędowych od 8 do 15, w soboty od 8 do 13.30.

W motywach przewodniczący podniósł, że organizacja „Wanderhund” działała nielegalnie wzorowana była na organizacjach istniejących w Niemczech skąd też otrzymała instrukcje i poparcie.

Załącznik Deutsche Arbeiter Bewegung. Akta sprawy zostały przesłane do sądu okręgowego w Chorzowie, gdzie też odbędzie się rozprawa przeciwko objętym aktem oskarżenia. Wszelkie oskarżenia odpowiadają artykułowi o zdradę stanu. Proces odbędzie się w najbliższych tygodniach.

Życie sportowe i wychowanie fizyczne

Wym razem zwycięstwo Cracovii nie przyjdzie łatwo

Działalność w dniu 12 na Szczytnym Torze w Katowicach zmierzy się, bawiaci od kilku dni w Katowicach, AZS, poznański, bezstronny wicemistrz Polski, z Cracovią.

Dziś Ruch — AKS.

Zwoleniówku sportu piłkarskiego czeka dzisiaj nielada atrakcja. Na Stadionie w Chorzowie rezerwa się wielki pojedynek klasycznych drużyn Ligi Państwowej w czasie meczu Ruch — AKS.

Zaprawa narciarska dla nastawionych

Śląski Klub Narciarski w Katowicach, organizuje zaprawę narciarską na świętym powrocie. Zaprawa odbywać się będzie dwa razy w tygodniu. Klub apeluje do rzeszy niezorganizowanych początkujących i zawnawianych narciarzy, by skorzystali z zaprawy.

Bokserkie mistrzostwa Europy w Mediolanie

Bokserkie mistrzostwa Europy (amatorskie) 1937 r., rozegrane zostaną w Mediolanie w dniach 5—10 maja. Tytułów mistrzowskich bronić będą w kolejności wag:

Dział urzędowy.

KOMUNIKAT NR 21
posiedzenia Zarządu Śląskiego O. Z. P. N. odbytego w dniu 20 listopada 1936 r.
1. Zarząd PZPN otrzymał następujący list z P. U. Z. P. i P.W. którego treść poniżej podajemy:

Mecz zabawiada się niezwykle interesująco. Cracovia, która tydzień temu rozgrywała Śląską reprezentację, znajduje się już w dobrej formie mimo, że sezon rozpoczęła dopiero tydzień temu.

AZS. Poznań — Pogon 2:0 (1:0, 0:0 1:0)

Pierwszy mecz z trzydniowego turnieju hokejowego na Szczytnym Torze w Katowicach z udziałem poznańskiego AZS-u za kończył się ciężko wywalczonym zwycięstwem gości nad „Pogonią” katowicka.

W pierwszej tercji gra jest od początku otwarta i obydwa bramkarze mają sporo zatrudnienia. Bronia jednak dalekich strzałów. Po paru minutach zaznacza się lekka przewaga gości, którzy dysponują większą szybkością, lepszym opanowaniem jazdy i grą kombinacyjną.

W drugiej tercji przewaga AZS-u jest jeszcze wyraźniejsza. Szczególnie groźna są wypadki Zielińskiego, który jest w doskonałej formie i Ludwiczaka najszybszego gracza na lodzie.

AZS, który w piątek był na lodzie dopiero po raz pierwszy w tym sezonie, zaprezentował się wcale dobrze i sędzi należą, że będzie godnym przeciwnikiem renomowanej drużyny krakowskiej.

Specjalnie zaciekawienie budzi występ Stogowskiego w bramce, który jest nadal w świetnej formie.

Raz tylko pod koniec tercji, która skończyła się bezbramkowo. Stogowski zmuszony był do energicznego wkroczenia w niebezpieczną sytuację i wystrzelił sładką kontuzję nosa.

W trzeciej tercji poznańscy „wypompowani” dość ostrym tempem i nie mogąc się zmieniać zawodników, opadli trochę na siłach. Mimo to jednak seria ataków w „Pogoni” na bramkę AZS, której w zastępstwie Stogowskiego bronił z powodzeniem Muszyński nie przyniosła rezultatu.

W AZS, najlepsi Ludwiczak, Zieliński i niezawodny Stogowski, który jest w doskonałej formie. Obrońca Klemczak pozwał się zbyt często obojędzać. W „Pogoni” wybili się Kaszyn w bramce, Urzdoń i Wilczek.

Na marginesie tego sprawozdania trzeba wyrazić zdziwienie, że Pogon wystawiła do drużyny Dońca, zgłoszonego do Debu i idy skwalifikowanego przez zarząd Debu na 6 miesięcy za nieodpowiednie zachowanie się wobec zarządu i członków sekcji. Sprawy te rozpatrzył St. OZHL.

Niedziela ligowa na boiskach śląskich

Niedziela dzisiejsza przyniesie nam w lidze śląskiej tylko 3 spotkania. Zapowiadają się one znów ciekawie. W Katowicach Concordia z Knurowa w meczu z drużyną Policynego K. S. natrafi na poważną przeszkodę na drodze do wicemistrzostwa.

Drugie spotkanie w Katowicach pomiędzy 06 a Śląskiem ze Świętochłowic też będzie niezwykle ciekawe. Zobaczymy czy egzilowy Śląsk zdoła w tym meczu przerwać swą złą passę.

szczać, że zwycięstwo w tych zawodach odniesie ten, kto będzie miał więcej szczęścia. Niedzielne spotkania są następujące:

Dzisiejsze mecze w klasie A

- W klasie A odbędzie się w niedzielę 10 spotkań a mianowicie:
w grupie I: Ligocianka — Stadion Mikołów, Naprzód Katowice — I. F. C. Katowice, Kościuszk Szop. — H. K. S. Szopienice
w grupie II: A. K. S. Ib — 22 Mała Dąbrówka, Orzeł Wienowice — Śląsk Siemianowice, Iskra Siemianowice — PPW Katowice
w grupie III: Naprzód Ruda — K. P. W. Katowice, Poniatowski Godula — Pogon N. Bytom, Strzelec Lagiewniki — Śląsk Tarn. Góry, 27 Orzegów — Śląsk Ib, Początek spotkań o godz. 14.

Niesłychane zarządzenie litewskich władz sportowych

Publiczność polska nie będzie mogła uczęszczać na zawody polskich drużyn!!!
Donoszą z Kowna, że na mocy nowego zarządzenia litewskich władz sportowych publiczność będzie mogła uczęszczać jedynie na zawody piłkarskich drużyn ligowych.

Reprezentacja zapaśnicza Berlina przyjeżdża do Polski

Warszawa, 29 listopada.
Jest nam komunikacja, reprezentacja zapaśnicza Berlina i Brandenburgii przyjeżdża do Polski na tournée polskie. Przyjazd Niemców do Polski nastąpi 5 grudnia. Rozegrają oni 5 spotkań: 8 grudnia w Poznaniu, 6 grudnia w Łodzi, 7 grudnia w Fabianicach, 8 grudnia w Warszawie, 10 grudnia w Katowicach.

Z BIEŻĄCYCH DOCHODÓW łatwo spłacić nawet STEREOFONICZNY PHILIPS 456A NA SPŁATY MIESIĘCZNE W FIRMIE „SILECTRIC-RADIO“ Katowice, ulica Szopena 6, tel. 357-49 5841

TRENINGI LEKKOATLETYCZNE
SI OZLA przynosiła klubom z Katowic i o kolic. ze treningi lekkoatletyczne odbywała się we wtorek i piątek od godziny 19—20.30 dla pań i od godz. 20.30—22 dla panów w hali sportowej przy ulicy Raciborskiej.

KLUBY PODKREGU BIELSKO — BIAŁA NA POMOC ZIMOWA
Dziś w niedzielę zostaną rozegrane zawody piłki nożnej w Bielsku i Białej z których zwycięzcy zostaną oddany Komitetowi Zimowej Pomocy dla bezrobotnych Na boisku TS Biała Liniok o godzinie 9 rozegrana zostanie gra między BKS Biała — DFC Sturm Bielsko zaś o godzinie 10.30 na tym samym boisku K. S. Leszczyński — TS Biała Lipnik W Bielsku na boisku BBTS o godzinie 13.30 odbędzie się zawody pucharowe między KS Hakoah Bielsko — BBTS Puchar został ufundowany przez prezesa Hakoah i BBTS Dochód z zawodów pucharowych również przeznaczony jest na pomoc zimową

TRENINGI NARCIARZY H. K. N.
Harcerski Klub Narciarski w Katowicach zawiadania swych członków ze rozpoczynają się w czwartek 12 grudnia w hali sportowej przy ulicy Francuskiej 12. Uczestnicy zgłoszą się w stroju narciarskim w sportowym (odpowiednim do marza) W razie nieporozumienia służyć będzie przynajmniej w sali Kierownictwo suchych zapraw będzie spocząć w reżach instruktorów narciarskich i kabinach klubu dr. Kubiaka i Ant. Szewalskiego. Zgłoszenia harcerzy i członków Harcerskiego Klubu Narciarskiego można kierować do sekretariatu HKN pisemnie (Francuska 12) względnie telefonicznie nr. telefonu 346 41

BOXERSZY RUCHU WALCZA W KRAKOWIE
Dziś w niedzielę odbędzie się w Krakowie towarzyski mecz bokserki pomiędzy mistrzem Krakowa Wisłą i śląskim Ruchem z Wielkich Hajduk.

W berlińskim pałacu sportowym odbył się mecz bokserki pomiędzy Niemcem Heuserem a Włochem Primo Bossi. Zwyciężył Heuser w piątej rundzie.

Repertuary teatrów i kin

Teatr im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach.

Sobota, dnia 28 listopada „Krośniewka przedmowa” dla szkół o godz. 20.
 Sobota, dnia 28 listopada „Niespodzianka” premiera o godz. 20.
 Wtorek, dnia 1 grudnia „Zydowka” o godz. 20.
 Środa, dnia 2 grudnia „Ligia” dla K. P. W. o godz. 20-iej.
 Czwartek, dnia 3 grudnia „Koncert A. Rubinstein” o godz. 20.

Trzecie przedstawienie opery — „Zydowka”

We wtorek, dnia 1 grudnia o godz. 20 odbędzie się trzecie z cyklu przedstawień operowych. Dana będzie opera Halevy’ego „Zydowka” z gościnnym występem Lilly Zamojskiej w roli Racheli, Antoniego Golewskiego w roli Eliaszera. Kierowniczka chóru Ewa Antonia Wróblek, doskonały tenor opery warszawskiej, Eudokja Olga Okina, Ruggiera B. Polysta i Karyna St. Kruszer. Dyrygent znakomity kapelmistrz W. Berdajew.

Artur Rubinstein

najwybitniejszy pianista-wirtuoz wystąpił tylko jeden raz w teatrze im. St. Wyspiańskiego w czwartek 1 grudnia o godz. 20-tej.

Teatr rewii i operki lwowskiej na Śląsku.

Pod dłuższą pobyt w Poznaniu, gdzie Teatr Lwowski występował z wielkim powodzeniem, zawita i na Śląsk, aby regionalnym lwowskim numerem rozweleć publiczność. Grano będzie wesoła widowiska pióra Henryka Zbierzchowskiego p. t. „Choc goło, lecz reszta”. Na czele zespołu utworzonego komisją Artystów Katowickich oraz J. Bohuszówna, G. Popielewska, A. Łozińska, F. Kidawska, M. Populaska, M. Nowicki St. Krzawski, M. Jeziński i G. Orłowski. Cała prasa pomorska uznała, iż to jest jeden z najlepszych zespołów rewiowych. Kiedy i w jakiej sali Teatr Lwowski wystąpi w Katowicach, podamy dalszemu.

Teatr St. Wyspiańskiego na prowincji.

BIEPSKO — niedziela, dnia 29 listopada „Matura” o godz. 15.
 Niedziela, dnia 29 listopada „Szesnaście” o godz. 19.30.
 Poniedziałek, dnia 30 listopada „Niespodzianka” o godz. 19.30.
 TARNOWSKIE GÓRY, — czwartek, dnia 3 grudnia „Matura” o godz. 20.

Miejski Dom Ludowy w Chorzowie

Sobota, dnia 28 listopada występ taneczki binduskiej Nyota Inyoka o godz. 20.
 Poniedziałek, dnia 30 listopada o godz. 20. Występ Chóru Haralda. Dochód z imprezy przeznaczony na pomoc żonowca bezrobotnym.

Kinoteatry w Katowicach

od dnia 27. 11. 1936 r.
CAPITOL: „Maria Stuart”
CASINO: „Ułtarz dla sprząda”
COLOSSEUM: „Smiertelny śmiech”
RIALTO: „Dwa dni w raj”
ŚWIŁCZYŃSKI: „Czarny anioł” oraz „Zuzanna idzie w świat”
UNION: „Bratersko kwili”
DEBINA: „Tajemnica panny Bliux” oraz „Piekiło”

Inne miejsca

BIALA — MIEJSKIE: „Faba we Flandrii” nadprogram, zjedzia z uroczystości wręczenia butawy Marszałkowi Ed. Smigłemu-Rydzowi.
 BIALA — RIALTO: „Anthony Adverse”
 BIALA — APOLLO: „Pieśń dziewczyny z Kanady”
 BIELESZOWICE — ŚLĄSKIE: „Nasze słoneczko” oraz „Czarownica”.
 CHORZÓW — APOLLO: „Jadzi” oraz „Nie oddam dziecka”.
 CHORZÓW — DELTA: „Sprzedany głos”, „Jasnowidz”.
 CHORZÓW — ROXY: „Trędowata” oraz „Przygodz rekruta”.
 CHORZÓW — RIALTO: „Nie odchodź odemnie” i „Samoobochron”.
 HAJDUKI — ŚLĄSKIE: „Nie zapomniany człowiek”.
 HAJDUKI — RIALTO: „Chłubińskie morze” oraz „1000 taktów miłości”.
 MIKOŁÓW — ADRIA: „Nie zapomnij o mnie” i nadprogram.
 MYSŁOWICE — ODEON: „Wale królewski”.
 MYSŁOWICE — HELIOS: „Czyn bohaterki”.
 NOWA WIEŚ — PIAST: „ALJOTEIA”.
 NOWA WIEŚ — SIENKIEWICZ: „Ostatni ogniół” oraz „Poświęcenie”.
 PIOTROWICE — METROPOL: „Złotowłosa brzdąca” oraz „Sekrety Miśniarki Wojennej”.
 PAWŁÓW — EDEK: „Kojeniam” oraz nadprogram.
 RADZONKÓW — CASINO: „Rosemarie” oraz nadprogram.
 RYBNIK — APOLLO: „Ostatni akord”.
 RYBNIK — HELIOS: „Pastor” oraz „Bincky”.
 RYBNIK — BALTYK: „Świecznik królewski”.
 ŚWIĘTOCHŁOWICE — WAWEL: „Ton z Wiednia” oraz „Poczwili się calowad”.
 ŚWIĘTOCHŁOWICE — APOLLO: „Boccaccio” oraz „Jasnowidz”.
 ŚWIĘTOCHŁOWICE — COLOSSEUM: „Ada to nie wy” oraz „Karykta pięknej Pani”.
 SZARLEJ — APOLLO: „Kapitał Blood, oraz nadprogram.

Komunikaty

Wywiadówka w szkole wydziałowej w Katowicach.

W poniedziałek 30 b. m. o godz. 17 odbędzie się wywiadówka w polskiej szkole wydziałowej mekiej.

Ofiary złożone na F. O. N.

od 16 do 21 października 1936 r. (Ciąg dalszy)

„Og. Zw. Pedalic. Roz. Okręg Śląski Katowice 331.40 zł, Zakład Psychiatryczny Rybnik 2.56, Lok. Kom. Daru Rolnictwa Grodziec 37.40, Lok. Kom. Daru Rol. Zabrzeg 53.40, Lok. Kom. Daru Rol. Haszich 67.25, Urząd gm. Landek 18.50, Lok. Kom. Daru Roln. Szydlnia 1.90, Fabryka Sirobrol bud. Świętochłowice 10.—, Przełożenie gm. Srebro 64.—, „Urzędulcy gm. Pawłowice 1.15, Urząd gm. Kozałowice Dolne 2.10, Lok. Kom. Daru Rol. Stara Kuznia 12.70, Tow. Polak kolo Chorzow 100.—, N. Ch. Z. P. Katowice 50.—, Zarząd gm. Popielow 50.—, Lok. Kom. Dara Dal. Cisowca 45.—, Pow. Kom. Dara Rol. Katowice 28.80, Lok. Kom. FON Koźmice Małe 94.90, Pracownicy K. O. O. Głusza 83.60, Urząd gm. Bladnice Dolne 45.80, Pow. Kom. Dara Rol. Tarn. Gory 27.40, Ow. Zw. Strzel. Cieszyn 10.—, Uczelnio Państw. Gim. im. A. Opuchowskiego w Czeszynie 16.21, Kier. Budowy Kolej Tychy — Bieiruń N. 27.60, Tow. Polek Rydułtowy 5.—, Gielda Zboż. i Tow. Katowice 500.—, Pow. Kom. Dara Rol. Katowice 41.85, Dawidowicz Teodor Dwor Draha 120.—, Przełożenie miasta Skoczow 10.—, Lok. Kom. Dara Rol. Cisowicka 25.—, Lok. Kom. Dara Rol. Mnich 46.80, Przełożenie gm. Marklowice Gorn. 32.20, Lisnó Feliks — rzeknik Dabrówka W. 5.—, Pow. Kom. Dara Rol. Lublinka 28.65, Zw. Rezerw. Lublinka 10.—, Lok. Kom. FON Jasienica 90.—, Lok. Kom. FON Zabłotice 18.—, T. C. L. kolo Czerwionka 20.—, Stow. Weteranów i b. Wojsk. Ziemi Ciesz. w Czeszynie 50.—, Lok. Kom. FON Rostrupice 30.50, Urząd gm. Świętoszówka 1.—, Zw. Ekspozytu Pol. Hut. Zbl. 130.00, Och. Straż. Póh. Rydułtowy 10.—, Urząd gm. Jaworze 91.50, Urząd gm. Harbutowice 63.95, Urząd gm. Zarcze 8.—, ZZZ Prac. Umysłow. od Ruda Śl. 150.—, Janacy Ostroda 100.—, 208 Klucze 36.—, Lok. Kom. FON Bąków 13.70, Lok. Kom. FON Koutaków 66.40, Pow. Kom. Dara Rol. Tarn. Gory 89.90, Pow. Kom. Dara Rol. Katowice 46.40, Lok. Kom. Dara Rol. Zabrzeg 22.70, Prac. Zaw. Przemysłowców Górnośl. Przemysł Górn.-Hutn. 89.60, Urząd gm. Kamienia 33.05, Urząd gm. Niedożycze 100.—, Urząd gm. Niewiadom Górny 50.—, Funkel. Urz. Gm. i Okr. Urzęd. Niedożycze 50.—, Stow. Miłośników Muzyki Katow. 7.—, Stow. Śl. Hod. Drobnego Inventarza Urzędow 5.—, Urząd gm. Międzyzrycze Górne 2.80, Tow. Hodowców Golebi Pocz. Rydułtowy 200.—, Zw. Hallerczyków Rydułtowy 3.00, Urz. Państw. Banku Rolnego Katowice 15.72.

WSZYSCY PAMIĘTAJMY, ŻE FUNDUSZ OBRONY NARODOWEJ MA KONTO P K. O. NR. 370.000.

KATOWICE

Niedziela 29 listopada

KATOWICE, Godz. 6.00 „Burmy śląskie” 6.15 Pięty 8.03 Gazetka robotnicza, 8.15 Kuchnia młodzieży Przegląd Robotnika Rolniczego, 8.30 Koncert żywych (pięty), 8.45 Dziennik poranny 9.00 Triumfała nabozostwa z kolo Ściana św. Jakuba w Toruniu, 10.30 Opera G. Verdi „Traviata”, 11.47 Sygnal oraz 12.05 Koncert rozrywkowy. W przerwie otolo godz. 13.00 „Co słychać na Śląsku”, 14.00 Słuchowisko, 14.30 Kapela ludowa, 15.30 Audycja dla wal, 16.00 Koncert reklamowy, 16.20 Piosenki dzieci, 16.30 „Za broda” — repertua historyczny, 17.00 Koncert symfoniczny. W przerwie otolo godz. 17.30 pędzania aktualna, 19.00 Szkic literacki, 19.30 Muzyka lekka, 19.50 Audycja chóru męskiego „Echo” z Mysłowic, 20.20 Wiadomości sportowe, 21.00 Przegląd polski, 20.30 Dziennik wieczorny, 21.00 Na wesolu lwowskiej juki, 21.30 Recital skrzypcowy, 22.00 Lekcja muzyka muzyczna, 22.10-23.00 Muzyka taneczna.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

Niedziela 29 listopada

Godz. 6.00 Hamburg: Koncert portowy, 7.40 Praga: Muzyka religijna, 8.30 Praga: Koncert orkiestrowy, 9.00 Bruno Pleśni Dworzaka, 9.45 Praga: Muzyka śliczna, 10.15 Berlin i 11.00 Hamburg: Muzyka, 11.15 Lipsk: Kantata J. S. Bacha, 11.25 Praga: Koncert orkiestrowy, 11.45 Wiedeń: Koncert symfoniczny, 12.30 Koszów: Koncert radiotelewizyjny, 13.00 Berlin i Oda, 14.00 Koncert, 14.30 Paris P. T. T.: Opera Puciellego „Czajka”, 14.50 Lipsk: Koncert solistów, 15.05 Monachium: Koncert solistów, 15.45 Praga: Koncert popkultury, 16.00 Stuttgart: Koncert rozrywkowy, 16.40 Rzym: Koncert symfoniczny, Strasburg: Oratorium Baha „Boże Narodzenie”, Koszów: Koncert orkiestry wojskowej, 17.45 Wiedeń: Koncert rozrywkowy, 17.45 Bryoz: Koncert radiotelewizyjny, 18.00 Lipsk — Praga: Opera Wagnera „Walkiria”, 18.15 Bratysława: Muzyka kameralna, 18.30 Kolonia: Program rozrywkowy, 19.15 Budapest: Muzyka cygarska, 19.20 Mor. Ostawa: Koncert rozrywkowy, 20.00 Bratislava: 10-lecie radiotelewizji, Wrocław: Opera Hoffmanna, „Aurora”, 20.4 Praga: Koncert g. łowy, 20.45 Mediolan: Opera Buenos Aires, „Tandalo”, 21.00 Kłobuck: Koncert orkiestrowy, 21.15 Bukareszt: Koncert radiotelewizyjny, 21.30 Wiedeń — Warszawa: Utwory Liszta, 21.50 Bukareszt: Melodie opietkowe, 22.05 Anglia (Reg. Progr.): Koncert, 22.20 Budapest: Koncert gw. wokalowej, 22.30 Praga: Koncert orkiestrowy, 23.20 Budapest: Muzyka cygarska, 24.00 Szatgari: Koncert nocny.

Oto środek do prania, którego używa każda dzielna gospodyni, oszczędzająca s w a bielznie.

Persil

PIERZE, BIELI, DEZYNFEKUJE

Do moczenia bielziny: HENKO, soda do prania i bielziana.

UJĘTA

DLA RADIOSLUCHACZY odbiorniki fonoplastyczne

Specjalna konstrukcja głośnika elektrodynamicznego. Piękny i do złudzenia naturalny ton. Nowoczesne lampy. Regulacja selektywności i szerokości zakresu dźwięku (wstęgi akustycznej). Wskaznik optyczny do dokładnego dostrajania. Szeroki zakres samoczynnego wyrównywania fadingsów (zaniku fal). Płynna regulacja barwy dźwięku. 3 zakresy fal. Pięknie oświetlona duża skala z nazwami stacji Luksusowa skrzynka o nowoczesnym kształcie z drzewa egzotycznego makassara z okuciami chromowanymi i łub z potłopasu koloru kojsiłojowej

3 SUPERY MAGNAT 4 lampy 2,0W BWOBOD
ARYSTOKRATA 4 LAMPY 2,0W BWOBOD
LORD 3 LAMPY 2,0W, 4,0W
4-ty PREMIER 3 ZAKRESY, 3 LAMPY

RADIO TELEFUNKEN
 ODBIORNIKI FONOPLASTYCZNE
UWAGA: ZAMÓWIENIA WYKONYWANE SA WEDŁUG KOLEJNOŚCI ZGŁOSZEŃ

ZEGARY — ZEGARKI
 najlepiej fabryk szwajcarskich
 NA RATY i za wszelkie POZYCZKI
 PANSZTWOE POLCIA (5608)
A. GRUENBAUM
 KATOWICE, Plac Wolności 6, tel. 323-91

LICYTACJA.
 całkowitego zarządzenia składowego cukierków czekoladowych, pierników i różnego rodzaju innych wyrobów cukarniczych w wielkości wyrobów cukarniczych w wielkości wyrobów cukarniczych w dniu 1 grudnia 1936 roku o godzinie 8.30 w magistrzynie Urzędu Skarbowego w Siemianowicach Śląskich przy ulicy Sobieskiego 2.
 Urząd Skarbowy w Siemianowicach Śląskich. (5944)

Stander Chorzowie kościelne, związkowe w znanym, solidnym, fachowym wykonaniu dostarcza najtańszej
SZUKAJA KOSCIELNA
 w. M. S. P. YCHA JOWA
 Telefon 344-64
 Katowice, Francuska 9, II p (Narodnik ulicy Mariackiej)

Obwieszczenie o licytacji
 W dniu 1 grudnia 1936 roku o godzinie 10—12 odbędzie się w Miłkowie u Wincentego Hejdeckiego licytacja lutra zegarka złotego z fałciwszym motorem elektrycznym 18 warsztatów stolarskich i maszyn do heblowania. (5905)
 Naczelnik Urzedu Skarbowego: B. Walter.

WAŻNE DLA PANÓW!!
„UBRANIOZMIAN”
 Katowice, 3 Maia 38, telefon 315-37
 zamienia stare ubrania na najnowsz materialy bielskie.
 Zkłoszenia osobiste — telefoniczne (5897)

W sprawach sporne mieszkanicowych
 szkód kopalnianych, oraz do wykonania wszelkiego rodzaju projektów i t. p. polca się
M. Madeja Budowniczy
 sądownie zaprzysiężony rzeczoznawca Katowice, Rynek 5. — Tel. 336-31.
 (od przeszło 30 lat zaprzysiężony na G. Śl.)

Tecz, to już wszyscy...

...moga nożyć ładny w swoim rodzaju preparat „Veto”
NOWE OPAKOWANIE ze zł. 1.95 (do 8-10-trojnego użytku). Opakowanie dawne, oryginalne (do 20-trojnego użytku) cena zł. 3.—
ZADAĆ W APTEKACH I DROGIERIACH.

Veto chroni męchezyn

Ogłaszajcie się w „Polsce Zachodniej”

Zawiadamiamy, że objęliśmy wyłączne zastępstwo na
Woj. St. koncesjonowane: wytwórni samochodów
Lilpop, Rau Loewenstein S. A.
licencji "General — Motors & Co"
Posiadamy na składzie samochody Chevrolet, osobowe
i ciężarowe, Buick i Opel.

Katowicka Spółka Samochodowa
Sp. z og. odp. 5603
Katowice, ul. Wojewódzka nr 32 tel. 351-08

NALEPSZE NAJTAŃSZE NIEPLĘ
Miliga Stylowe
KATOWICE ul. STANISŁAWA ŁA.
WIELKI WYBÓR SPECJALNOŚĆ
DOGODNE WADUNKI STYPIALNE 00 54
DOSTAWA BEZPŁATNA NIEKILKULEK 00 54

**Pomoc bezrobotnym
to nie jałmużna,
to obowiązek
i nakaz sumienia.**

Oryginalne monachijskie piwo

SALVATOR

do nabycia w beczkach i w
butelkach w 1-le: Górnośląska
hurtownia piwa i wódek Sp. Akc.
Katowice, ul. Gliwicka 1 — tel. 301-43

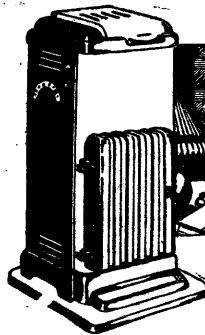
sily fachowe i kwa-
lifikowane znaleźć
łatwo można dając
drobne ogłoszenie do

„Polski
Zachodniej“!

NOWOCZESNE PIECE
ciągłego palenia
systemu amerykańskiego

WYRÓB KRAJOWY

Piece nasze wyróżniają się:
estetycznym, nowoczesnym
wyglądem, piękną emalją
majolikową, wielką wy-
dajnością, równomiernym
nagrzewaniem powietrza.

HERZFELD & VICTORIUS, SPÓŁKA AKCYJNA
GRUDZIĄDZ
Biura Sprzedaży i Wystawy:
w Warszawie, Nowy Świat 31 i w Łowic, Sobieskiego 3

Jedwabie na faruchy
Wiejskie chustki i oledy 5886
Suknie damskie i dziecięce
Swetry, szalunki i bielizna
Najniższe ceny przy wielkim wyborze.
JACOBSONN I SKA
KATOWICE, Młyńska 2 Rok zał. 1893

Na gwiazdki!
Nadeszły moje najnowsze modele Pianin
i Forteplianów w konstrukcji bezkonkuren-
cyjnej i najlepsze w kraju. Ceny niskie
i długoterminowe spłaty.
B. Sommerfeld
Największa Fabryka Pianin i Forteplianów w Polsce
Skład Fabryczny: **Katowice, Kościuszki 16**
Okazyjne sprzedaży stale na składzie

HOTEL POLSKI Chorzów I, Woiności 27
P. T. Publiczność z Chorzowa i okolicy uprzejmie
do wiadomości, że po gruntownej renowacji nastąpi
z dniem 29. XI. 1936 r.
Nowootwarcie Kawiarni
na I piętrze.
Codziennie od godziny 10-tej koncert. — Kawiarnia
prowadzona łódzko jako solidny lokal familijny.
O łaskawo poparcie proszę
(5007) **JAN STEIER I ZONA.**

AGENTA
dobrze wprowadzonego w przeszłości górnośląskim
poszukuje Światowa Fabryka Pasów Tek-
stylnych i Gumowych
posiadająca skład w Polsce
Wyczerpujące oferty z podaniem referencji po-
ważnych firm i banków pod „Wprowadzona
Marka” do T-wa Reklam Miedzynarodowej.
Warszawa ul. Marszałkowska 142.

**JUŻ ROZPOCZYNAMY! Naszą wielką
SPRZEDAŻ GWIAZDKOWĄ**
Dajemy na nasze dotychczas
BEZKONKURENCYJNE CENY
Specjalny
RABAT GWIAZDKOWY 10 procent
Kilka przykładów:
Wielur na koszule od 68 gr
Baraban jedwabny na szlufce od 180 zł
Mał-Crepe we wszystkich kolorach od 2,85 zł
Crep - Satin od 3,60 zł
NASZE SPECJALNOŚCI
MATERIAŁY WEŁNIANE na suknie, płaszcze i kom-
pletę. **ZEWĄŻE** w najnowszych kolorach i des-
kach. **WYPRawy SŁUBNE** oraz **MATERIAŁY DE-
KORACYJNE** jak: brokarty, gobeliny, firanki i kordury.
„TEX”
CHORZÓW I, tylko ulica Marszałka Piłsudskiego nr 8.
Telefon nr 408-91. (5008)

**Już od zł 15
Rad o - odbiorniki
ETERON**
do nabycia w wytwórni
Katowice, Maracka 7 — telefon 335-28
—Przyjmujecie się obligacje (pożyczki) państwowe

NIE WYSŁAMY AGENTÓW!
Dlatego sprzedajemy najtaniej za-
gotówkę na raty i pożyczki państw,
radioaparatury, maszyny do szycia
do pisania (biurowe, walitkowe),
nowe obrazy. Kupujemy i zam-
ieniamy używane maszyny Firma ka-
toleka. „SŁASKI DOM MASZYN”
Katowice, Kościuszki 2. Warsztaty
reparacyjne na miejscu. (5585)

**ŻĄDANIE CHODNIKÓW
„FALALEUM”
50 Gr. ZA 1 m**
Bądź nowoczesnym i podróżuj samolotem

Do naszych P. T. klientów
Prosimy wszystkich naszych P.T. Klijen-
tów, którzy przed dniem 1 grudnia
1935 r. oddali rzeczy do farbowania
i chemicznego czyszczenia do odbioru
tychże najpóźniej do dnia 3 grudnia
1936. — Nieodebrane do tego terminu
rzeczy zostaną przez nas zaofiarowane
Komitetowi Pomocy Zimowej Bezro-
botnym.
Farbowania i Zakłady chemicznego czyszczenia
Kurt Müller
Piekarzy Śląskie

Szlachetny ton
INSTRUMENTU MUZYCZNEGO
odtworzone do rękodzielnia naturalnie
odbiornik **NATAWIS**
akustycznie restrofony
ZŁOTY MEDAL NA U.I.M.F.I 1936
Demonstracje tylko w pierwszorzędnych firmach radiowych.

Zakupy gwiazdkowe
Najtaniej a pierwszorzędnej jakości
towary nabywają odbiorcy u kupców w,
którzy ogłaszają się w najw. kszym i naj-
skutecz. organie ogłoszeniowym
Ilustrowanym Dzienniku Śląskim
„POLSCIE ZACHODNIEJ”

Ogłoszenie
Niszczenia dotychczas pretensje.
poleżące do masy upadłościowej kup-
ca Hermiana Urubiera w Rybniku w
wysokości około zł 20 000, oraz dwie
parcele położone w umiście Popielów
zaplanowane w księdze wieczystej Po-
dewoju tom XXI wykaz lip L 703.
bez ciężarów o powierzchni 1150 a
rozstrzygnięcie zostanie natychmiast dające
prawo za natychmiastową zapłatą w
drodze publicznego przetargu
dnia 21 grudnia 1936 roku
o godzinie 10 w Rybniku w lokalu
p. Hucuna Cichocki dawniej wujnar
Poczdna ul. Sobieskiego Nr 4.
Wierzechność oszacowana została na
sumie zł 320 —, cena zaś wywoła-
nia w w.ios. zł 215 —
Cena wywołania odnośnie wierzy-
telności wynosi zł 300
Sbs dłużników przeziadnąć można
dziad ilcztawia od godziny 8 poezna
wazy (5349)
Rybnik dnia 27 listopada 1936 r.
Pawel Przegenda,
Zarządca masy upadłościowej

DRUKARNIA ŚLĄSKA
Spółka z ogóln. odpow.
KATOWICE, BATOREGO 2 I KOŚCIUSZKI 15
TELEFON 3.678 I 304-26
wykonuje wszelkiego ro-
dzaju druki, jak bilety wi-
zywe, zawiadomienia słu-
bne, klepsydy, programy,
afisze, plusekty handlowe,
formularze, broszurki,
książki, czasopisma, listy,
pocztówki, koperty, i t. p.
szybko, solidnie, pp-
czech umiarkowanych

TRWAŁA ONOUŁACJA
ponos. urocz. k. z. aj Pani
Fachowe wykonanie w Zakładzie
Fryzjerskim
Walerian Koźlecki
Chorzów I, ul. Powstańców 14.
Vis a vis kościuła Ewangelickiego
Taniej
niż za cenę biletu II-
klasy możemy podróżo-
wać **samoem.**
P. L. L. „Lot”.

UWAGA!
Za zwrot zaginionych
świadectw oraz innych
dokumentów dołączo-
nych do ofert, Admi-
nistracja nie przyjmu-
je żadnej odpowie-
dzialności.

KUBRY
Kierowców samochodowych
Mieczysław Studencki
Kawowa ul. Sławska 5
telefon 333-13

Wujek ma rację!

Kto oszczędzać musi
sprządną swo likier sam na sławnych „SENJCACH REICHELA, gdyż c. ly 1ltr wyprzeżniejszego, 30 proc. likieru sprządnego na Esenjcach Reichela — naturalny, surowych likierowych — kosztują tylko około 5,—. — Wtedy ważna sobie pozwolić na więcej jak 1 kieliszek i poznać eszajachetnijazę gmatki. O to nie można otrzymać w odnośnych sklepach, dostarcza: C. A. NOWOMIJSKI, KRAKÓW 2, Skrytka 11, — Proch testata.

Nie zaznają w zimie głodu bezrobotni, Jeśli każdy złoży ofiarę na Pomoc Zimową.

WOLNE POSADY

Praktykant handlowy do lat 18 piszący na maszynie może się zgłosić „Foto Alfa” Katowice, Jana 15 (6345)

Uwaga! Poszukujemy zdolnych acentów (pierwszeństwo mają powstańcy) do sprzedaży portretów z autografem Marszałka Polski Edwarda Smiężka Rydza Generala. Insp. Sił Zbrojnych z zezwoleniem na rozpowszechnianie przez Gabinet Inspekcyjny Gen Insp. Sił Zbrojnych, Kotzebueńska 4. Kilkadziesiąt złotych Złozżenia do Administracji P. Z pod R 11 (6350)

POSAD POSZUKUJA

Szofer - mechanik z dużą praktyką, powojsku poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Repr. Poiski Zachodniej Chorzów pod „Mechanik” (6332)

Zdolny energiczny maturzysta, język polski i niemiecki, perfekcyjnie znajomości biurowej i szoferskiej poszukuje odpowiedniej posady. Oferty do Administracji P. Z pod „Perfek” (6340)

Który z mistrzów piekarskich przyjały sierotę do ukończenia nauki w rzemiośle piekarskim za wynagrodzeniem około 25 zł miesięcznie — Złożenia należy nadesłać do Urzędu gminnego Makoszewo do 3 grudnia 1936 roku (6341)

Panna z siedmiolletnią praktyką biurową pisząca ciekłe na maszynie z znajomością księgowości, poszukuje posady biurowej. Złożenia do Adm. P. Z pod „Topol” (6358)

SPRZEDAŻE

Zagranicznie specjalnie dzieła, podręczniki - czasopiisma fachowe i źródła z każdej dziedziny techniki i nauki, dostarcza szybko Księgarnia Mikulski, Katowice ul. Mariacka 2, tel. 342-42 Oferty na życzenie (4029)

Taniej niż w argenta
kupisz w najstarszej firmie na raty miesięczne 10 zł:
Radła od 95 zł
Maszyny do szycia, wpuszczane 4 szpulady od 230 zł, 30 lat gwarancji
Rower wszystkich marek od 85 zł
Mechaniczny warsztat dla wózków dziecięcych i t. d.

Smaczny
CHORZÓW, ulica Wolności nr. 40
Tarnowskie Góry, Krakowska nr. 20

Sprzedajemy taniej
Firanki
FIRANKI 3 części, ze watawkami 7,50
FIRANKI ręczne roboty majteczkowe od 16,00
STORY, ręczne roboty 32,00, 28,00, 22,00, 18,00
KAFY na 106ka ręczna robota 40,00, 38,00, 24,50
WOSŁ, markety 15" azer 6,50, 4,50, 3,50
SIATKI do 300 szere, w różnycch kolorach 8,50, 6,50, 4,50
SIATKI w różnycch rozmiarach i kol., 5,50, 4,50

Dywany
DYWANY, eleg. wzór
250-175 33,50
200-200 46,90
DYWANY Boucle
800-200 69,00
350-250 106,00
DYWANY pluszowe
300-200 135,00
350-250 175,00
400-300 265,00
DYWANIKI 7,50, 4,50-2,50
OBRSY, NARZUTY, KOLDRY WATOWANE, CHO-
DNKI I MATERACE w wielokim wyborze.

Izydor Keins i Syn
Chorzów 1, ul. Wolności 28
telefon 413-48

Ogłasza cie się w „Polsce Zachodniej“

Jeżeli chcesz uniknąć wiele kłopotów i nieporozumień w małżeństwie, co często zdarza się gdy jesteś niezadowolony z swoich mebli, które zakupiłeś za ciężko zapracowane pieniądze przeto zwróć się przy zakupie do najpoważniejszej na Śląsku firmy

w i e l k i n i s k i e d o g o d n e w a - r u n k i p l a t n .

Przodująca firma na Śląsku
J. Milner
Katowice, ul. Mieleckiego 6 Tel. 330-17
Zaopatrzyła swój skład na nadchodzący sezon w największy wybór **FUTER** według najnowszych modeli na rok 1937 (6361)

Chrześć jańska Fabryka Obuwia
sprzedaje na sezon jesenny damskie mieszkie i dzielne obuwie w najlepzym gatunku i po cenach najniższych
ANTONI STEIN
KATOWICE ul. Drzymały 5/7 (bo-
cznica ul. Kopernika),
Filla ul. Dabrowskiego 4,
Otwarte od godz. 8—19,
(5505)

Kafie szamotowe
wysoko ogniotrwale, piękne kolory o lśniącej glazurze oraz
Kafie porcelanowe
wytwarza na Śląsku tylko
Kallarna Zakładów Ceramicznych „RADOSZÓW” w Kochłowicach
Skład fabryczny w Katowicach, ul. M. Piłsudskiego 64
telefony: 510-21 i 358-86.
Budowa kompletnych pieców
z własnych materiałów
Na składzie wszelkie żelazto do pieców i kuchen.

BRACIA TOJKO, Knurów
MEBLE z gwarancją pierwsz. wykon.

Korzystna okazja dla posiadaczy obligacji państwowych
Zaliczamy pełne 100 zł za 3 proc. Pożyczkę Inwestycyjną I i II emisji, oraz 60 zł za 6 proc. Pożyczkę Narodową przy zakupie aparatu radiowego na dogodnych warunkach Najnowsze modele 1937! Najlepsza fabrykaty „URANIA” Katowice, Plac Wolności 7 (wejście od ulicy Głiwickiej).

Firanki, story, wszelkie materiały dekoracyjne poleca Chrześć jańska firma A Niewrzedowska, Katowice, Młyńska 4. (5772)

Pianino prawie nowe, zaliczka 300 miejscnie przy 30 zł, pod fachową kwarancją sprzedaje L. Schneider, Katowice, Kosciuszki 11. (6353)

Obligacje Narodowe, Inwestycyjne, Konsolidacyjne itd przyjmuję po najwyszelej cenie przy zakupie bieżących zerarków nakrycia stołowego aparatów radiowych itd na dogodnych warunkach „URANIA” Sp z o o Katowice Plac Wolności nr 7 (Wejście od ulicy Głiwickiej).

Maszyny do szycia światowych marek Maszyny do pisania fabry nowe od 280 zł **Radjo - aparaty** udoskonalone, gwarantujące pierwszorzędu odbiór **Rower** gwarantowane różnycch typów poleca najtaniej i na dogodnych warunkach **AGENTURA POLSKICH MASZYN F. K. Inż. Rydzarz Wiśniewski, Katowice, Mickie wicza 14** Telefon 326-09 Przyjmujemy przy zakupie wszystkie Pożyczki Państwowe

Brama żelazna fortepian tania do sprzedania Fortepian również wy-
najmie Katowice, Rynek 8, I (5822)

Parcela budowlana przy głównej ulicy 1420 metr., dobre położenie — sprzedam Piotrowice Śl. Zarzycka nr 3 (6352)

OSZCZĘDNOŚCIA PIENIEDZY I KŁOPOTÓW jest zakup **mebli w „Bazarze Mebli”**
KATOWICE, ul. Kosciuszki 12, Tel. 323-58
Polecamy w wielkim wyborze po najniższych cenach, również na raty, nowe i mało używane szafki, łóżka, gablety, meble — debowe, malowiane, oraz: orzech, kukukski i kuchnie.
MEBLE BIUROWE, MASZYNY DO PISANIA I SZYCIA STALE NA SKŁADZIE. Skład mój przy ul. Piłsudskiego 40 zlikwidowała. (5773)

Parcela koło Stadionu w Chorzowie do sprzedania. Złożenia: Polska za chlodna Chorzów pod „Stadion” (6358)

Skleń spożywczy z towarem i po koim. dobrym punkcie sprzedam wskutek choroby Złożenia do Adm. P. Z Chorzów pod „Zaraz” (6359)

KUPNA
Domu mieszkalny kupię w Katowicach lub Piotrowicach. Szczegółowe oferty do Administracji P. Z pod nr 4193” (6348)

Zakup złota, srebra, platyny po najwyższych cenach „Złotopol” Katowice, Słowackiego 39. (5869)

Kupie za gotówkę fortepian „Bechstein” albo „Blüthner”. Oferty z podaniem ceny do Adm. P. Z pod 4273” (4273)

NAUKA

2 samotnych przystojnych panów spędzi milo wieczory. Cel towarzyski, nalezno też tańczyć. Listy do Administracji P. Z pod „Brunec” (5901)

Uczeń 7 kl gimn. udzieli lekcji Specjalności: łacina, matematyka i polskie. Oferty do Administracji P. Z pod „Lekcje” (6346)

RÓŻNE

Podniesione przeciwko o Czajerkowi Wolechowi w kwietniu 1936 z zarzutów odwołanemu jako nieprawdziwe (—) Rozalia Dombek (—) Engel Helena (6356)

Tańczyć wycza każdego! Szkół Gajewskiego! Opłata 15 złotych! Katowice: tylko Mikołowska 10 (restauracja) — Chorzów 1, Wolności (6362)

FOTOGRAFIA

pasportowo dobrze szybko tanio! Avia - Film, Młyńska 3 (6899)

Spotkał raz Karlik biednego człowieka. Który przy drodze na jałmużnę czekał. — Litością serce Karlika zabzło — Oddał więc wszystko, na co stać go było...
Gdy niemal nagł do domu ucieka, Na drodze widł znow tego człowieka. — Zgniewła go bardzo nahałostoś taka — Skoczył — i płaćca w nos rąble żebraka...